Pedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.
Prenumerata ant metu:
Amerikoje.....$2.00
I Užmarį.....$3.00
"Lietuva" spandina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą priisti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.
Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and [illegible] guages.
Subscription $2.00 per year.
All communications must be addressed.
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 44 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 31 Spalio (October) 1902 m. Metas X

Entered at the Chicago, Ill. Post Office as second class matter.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Svarbiausia sloga, užgulusi visus Amerikos ukėsus, kalnakasių sztraikai, likosi praszalinta. Darbininkai sutiko tuojaus grįžti prie darbo, o nesutikimus su darbdaviais pavedė ant iszriszimo santaikos sudui. Visa tauta džiaugiasi, kad sztraikai pasibaigė, kadangi dabar žmonėms ne reiks teip brangiai už anglis mokėti kaip laike sztraikų. Dziaugiasi isz pasibaigimo sztraikų ir darbininkai, bet ar jie turi isz ko džiaugtiesi, pirm laiko ne galima pasakyti, kadangi nežinia, koks bus nusprendimas prezidento suszaukto į Washingtoną santaikos sudo. Darbininkai per sztraiką nužudė apie 30 milijonų doliarų. Nežinia todėl, ar santaikos sudas pripažis jiems tiek naudos, kad jie savo nuotrotas atgaufų. Moraliszkai darbininkai pelnė, bet ar pelnys ir materialiszkai, apie tą galima bus spręsti tik po apgarsinimui nusprendimo santaikos sudo. Kad sudžios ne užgaus per daug kastynių savininkų, galima spręsti isz to, kad terp sudžių visgi daugiau yra kapitalistų tarnų, negu darbininkų draugų ir užtarėjų. Kastynių savininkai per sztraikus žudė rods dvigubai daugiau negu darbininkai, bet angliniams baronams lengviau savo nuotrotas atgauti pakeliant anglių prekes nors ne znaimiai. Tą jie jau padarė, pakeldami anglių prekes ant 50 c. nuo tonos. Tokiu budu jie į pusę metų savo nuotrotas atgauna, o į metus isz to turi žydiszkus palukus. Darbininkams sunkiau atgauti nuotrotas, kadangi jos paremtos vien ant jų algų. Jeigu jų algas pakels vien ne znaimiai santaikos sudžios, tai reiks ilgo laiko, kol jie atgaus savo nuotrotas. Be abejonės kastynių savininkai stengsis visokiais budais nusukti darbininkams net tą, ką jiems santaikos sudo bus pripažinta. Tą darė jie po kiekvienam sztraikui, jeigu priversti buvo nors ant mažo nuoszimczio pakelti darbininkų algas. Lupo nuo darbininkų begėdiszkas prekes, versdami juos pirkti reikalingus daiktus savo krautuvėse. Jeigu darbininkai ne reikalaus panaikinimo pirkimo reikalingų daiktų kompanijų krautuvėse, po dabartinių sztraikų be abejonės jos dar labiau pakels prekes darbininkams reikalingų daiktų.

Prezidento Roosevelto suszauktas santaikos sudas pradėjo darbuotiesi nuo pereitos pėtnyczios. Nusprendimo ne galima laukti pirmiau, kaip pabaigoj ateinanczios sanvaitės. Darbininkų organizacijos virszininkas Mitchell bus perstatytoju darbininkų reikalų. Kastynių savininkai visi priėmė pakvietimą santaikos sudo ir atkaks ant jo pats, arba atsiųs savo reprezentantus.

Tuli kastynių savininkai, kaip Markle ir Coxey Bross, ne laukia nusprendimo santaikos sudo, bet dabar stato norintiems grįžti prie darbo darbininkams visokius reikalavimus. Darbininkai tų reikalavimų priimti ne nori, todėl atsisako grįžti prie darbo.

Amerikos urėdninkai iki sziol atiduoti buvo ant malonės politiszkų partijų, ant malonės menkos doros politikierių. Kadangi partijos valdžią paprastai palaiko ne ilgai, tai ir urėdninkų gyvenimas buvo trumpas; todėl jie, budami ant urėdų, stengėsi dorais ir ne dorais budais tiek sau turtų surinkti, kad paskui nors per tulą laiką, jeigu jau ne per visą amžį ne reiktų badą kęsti. Tas ir sudemoralizavo visą politikierių luomą, visus urėdus. Kad tas yra blogu, mums rodosi, ne reikia daug kalbėti. Tą suprato ant galo ir republikoniszka civiliszkos tarnystos komisija. Ji rengiasi paliuosuoti urėdninkus nuo politikierių ir partijų malonės. Rods perdėtiniai urėdų galės praszalinti urėdninką, bet tik tąsyk, jeigu jis nepildis savo pareigų, arba jeigu jas pildis blogai, bet ne galės paliuosuoti dėl prigulėjimo į sziokią ar tokią politiszką partiją. Jeigu tas isztikro bus kada įvesta, turės pasiliauti žeminanti Suvienytas Valstijas urėdų prekysta; jeigu ne greit, tai bent su laiku isznyks korupcija urėdų, kas demoralizuoja visą tautą.

Amerikoniszkas gubernatorius ant Filipinų salų atsiunczia žinias dar vis apie pasirodymą naujų neva filipiniszkų plėszikų pulkų net tose provincijose, kurios jau seniai pagarsintos buvo už visiškai suvaldytas, kaip antai ant salos Luzon ir Samar. Plėszikai tie yra tai pasikėlėliai, bandanti vėl prieszintiesi amerikonų valdžiai.

Ant salos Mindanao pasikėlimas tik dabar užkilo. Ant jo suvaldymo reiks ne mažai pinigų ir kareivių. Užgimė teipogi svarbesni nesutikimai terp amerikonų ir valdono Suluh salų, prigulinczių teipogi Amerikai. Czią gyventojai gali teipgi priesz amerikonus pasikelti.

Ant Filipinų salų cholera dar vis platinasi: iki sziol nuo jos pasimirė su virszum 100-000 žmonių. Dabar ji prisigriebė jau ant Mindanao salos, kur iki sziol jos ne buvo.

Azija.

Londono laikraszcziai dabar pats pripažįsta, kad Maskolija Angliją ir visą civilizuotą svietą prigavo. Prižadėjo į paskirtą laiką isztraukti savo kareivius isz Mandžurijos ir, ant monyjimo akių, isz tikro isztraukė silpnus garnizonus isz pietinės Mandžurijos, bet svarbesnėse vietose savo pajiegas sudrutino. Matyt Maskolija nesirengia greitai apleisti tų svarbesnių Mandžurijos dalių. Apart Anglijos ir Japonijos, kitiems krasztams mažai rupi, kas valdys Mandžuriją. Amerika, teisybė, turi ten sziokius tokius reikalus, bet tik ekonomiszkus, ne politiszkus. Jeigu Amerikai Maskolija pripažis Mandžurijoj tokias jau tiesas, kokias turėjo valdant czia Chinams, Amerika bus užganėdinta, ant pasigerinimo Anglijai vargiai bo erzinsis su Maskolija; viena gi per karę Afrikoj apsilpninta Anglija ir dar į karę ne pasirengusi Japonija teipogi ne tęs nesutikimų iki karei, kadangi dabar bent karėj nieks joms nepadėtų.

Prancuzija, turinti kariumenės dalį mieste Shanghai, praneszė Chinų randui, jog sutinka isztraukti isz czia savo kareivius. Apart to ji, duodama pažadėjimą, pridurė pasargą, jog jeigu mieste pasiliktų kokios nors vieszpatystės kareiviai, arba jeigu juos vėliau isz naujo kas atsiųstų, tai Prancuzija pasilaiko sau tiesą daryti tą patį. Anglija iki sziol ne davė pažadėjimo pasitraukti isz miesto Shanghai; ji tyko vien progos ant paėmimo visos turtingiausios Chinų dalies, taigi Yangtsekiango klonies. Kol vienog yra kitų krasztų, ypacz turinczių svarbesnius nesutikimus su Anglija, kareiviai mieste Shanghai, Anglija to padaryti ne gali.

Maskolija praneszė Anglijos randui, jog iszsiųs speciališzkus pasiuntinius ant kokių ten tarybų pas Afganistano valdoną. Tasai vienog valdonas ima algą nuo Anglijos ir jo krasztas guli terp maskoliszkų valdybų Vidurinėj Azijoj ir Angliszkų Indijų. Jeigu Maskolija atvirai prisipažino Anglijai, kad be jos tarpininkystės siunczia pasiuntinius pas Afganistano valdoną, tai turbut žino, kad tas valdonas maloniai priims caro pasiuntinius ir kad Anglija Maskolijos mierių Afnistane ne gali stabdyti. Ant Anglijos nelaimės, jai reikia dabar apsilpnyti savo kariszkas pajiegas Indijose, siųsti diktai kareivių isz jų priesz Pasiutusį Mullą į rytinę Afganiką, kur iszsiųsta angliszkos kariumenės dalis likosi biauriai sumuszta; kadangi Azijoj nėra atliekamų kareivių, tai reikia siųsti isz Indijų.

Anglija.

Burų vadovai apleido Europos kietžemį ir sugrįžo į Angliją, bet sako, kad pas kolionijų ministerį Chamberlainą ne atsilankys. Matyt jie ne tiki ką nors daugiau nuo jo iszderėti. Ar jie keliaus dar kur kitur, ne žinia. Laikraszcziai pranesza, buk jie nori dar keliauti į Maskoliją, praszyti audijencijos pas carą. Ką gi vienog jie gali dabar Maskolijoj pelnyti? Pinigų ant vargą kenczianczių burų ten ne daug surinks, o kitokios pagelbos ir pas Maskolijos randą ne ras. Maskolija laike karės rods ne kenkė burams, ne leido arklių, ne davė Anglijai rinkti samdininkų kariautojų, bet galėdama pagelbėti, to ne padarė; dabar teipogi jiems ne pagelbės. Į Ameriką, kaip paduoda Londono laikraszcziai, burų vadovai visai nesirengia, kadangi czia nėra ko liuosybę mylinczіam jieszkoti. Amerika liuosybę mylėjo, garbino ir rėmė, kol politikieriai ir turtai ne perkeitė pažiurų. Sziądien Amerika kitų laisvės ne kenczia ir jeigu tik įstengtų, viso svieto žmonis į savo vergus paverstų. Szios dienos Amerika ne gal but vadinta laisvės nesziotoja, priesz kitas tautas ji ne turi tokių nuopelnų ir niekada ne turėjo kaip Prancuzija. Nuo pats karės pradžių Amerikos randas buvo svarbiausiu padėtoju Anglijos, jis Anglijai padėjo pavergti liuosybę ginanczius burus. Teisybė, ir Amerikoj ne truksta burų draugų, bet ne terp tikrų amerikonų; ką tie burų draugai nori paaukauti ant vargą kenczianczių burų, gali tą padaryti ir be atsilankymo burų vadovų; tikri amerikonai ne duos burams nieko, kadangi jie yra nužemintais tarnais Anglijos.

Laikraszcziai pranesza, buk Anglijos kolionijų ministeris rengiasi pats keliauti į pietinę Afriką, isztirti reikalus naujų valdybų. Žinoma, jis matys tik tokius vargstanczių burų reikalus, kokius jam nurodys garsus Milner, angliszkas gubernatorius buvusių burų republikų, vienas isz garsiausių siundytojų ant burų, kurio siundymai ir pagimdė karę.

Angliszka kariumenė, sumuszta Pasiutusio Mullos, rytinėse Afrikos pakrantėse, isztruko isz Mullos kilpų ir laimingai prisigriebė prie jurių pakranczių, kur Mulla jos pasiekti ne gal. Ant suvaldymo vienog to Anglijos prieszo, ji Afrikoj ne turi pakaktinai kareivių. Randas todėl nutarė siųsti czielą korpusą isz Indijų. Isz apsilpninimo kariumenės Indijose Maskolija gali bandyti pasinaudoti.

Pietinė Amerika.

Maisztai vidurinėse provincijose Columbijos užkilo smarkesni negu buvo pirma. Kadangi amerikoniszki jurininkai užėmė Panamos siaurumą ir stabdo liuosybę lygiai rando kareivių, kaip ir revoliucijonierių, tai kariaujanczių pajiegos turėjo persikelti į kraszto vidurius, toliau nuo Panamos.

Terp Columbijos rando ir republikos Chili likosi padarytas sutarimas: Chili duoda Columbijai vieną isz geriausių savo kariszkų laivų su žmonėms, žada padėti Columbijai isznaikinti revoliucijonierių laivus, kurie, žinoma, neįstengtų atsiremti priesz naują, vieną isz geriausių plieninių laivų Chili kariszkos laivynės.

Isz republikos Venezuelės ateina vis priesztaraujanczios žinios. Randas siunczia į szv. miestą žinias vis apie neva naujus pergalėjimus revoliucijonierių, privatiszkos gi žinios yra vis apie pergalėjimus Castro kariumenės. Paskutinės žinios turbut teisingesnės, ką geriausiai parodo, kad revoliucijonieriai atsirado jau aplinkinėse kraszto sostapilės, miesto Caracas. Matyt isz to, kad valdžia prezidento Castro laikosi ant labai mažo ploto ir tai silpnai. Vienas muszis gali jį atiduoti į revoliucijonierių rankas.

Revoliucija republikoj San Domingo pasibaigė. Czia randas paėmė virszų ant revoliucijonierių. Užtai kaimyniszkoj republikoj Hayti, kur tikėjo, kad revoliucija pasibaigė, ji užkilo isz naujo. Republikos viduriuose net keliuose susirėmimuose rando pajiegos likosi revoliucijonierių sumusztos.

Balkanų pussalis.

Ant Balkanų pussalio maisztai nesiliauja; smarkiausi jie sziuom tarpu Macedonijoj. Prie Serbijos rubežių netoli Uskub buvo smarkus susirėmimas terp pasikėlėlių ir turkiszkų kareivių. Pasikėlėliai likosi sumuszti, o jų vadovas Danov paszautas pateko į nelaisvę. Albanijoj pasikėlimą palaiko Italija, o Macedonijoj Bulgarija. Austrija, Italija, Anglija ir Prancuzija pareikalavo nuo Turkijos suvaldymo maisztų, kadangi kitaip kiti krasztai turės tą padaryti. Tąsyk Turkija turėtų griuti su visu, isznykti teip, kaip szimtas metų atgal isznyko neprigulminga Lenkija.

Danija.

Pereituose metuose padarytas buvo sutarimas terp randų Danijos ir Suvienytų Valstijų Sziaurinės Amerikos, pagal kurį Suvienytos Valstijos perka už 5 milijonus doliarų prigulinczias Danijai Mažų Antilių salas. Sutarimas tas vienog buvo be vertės, kol jo neužtvirtino abiejų krasztų reprezentantai, taigi Danijos parlamentas ir Suvienytų Valstijų kongresas ir senatas. Amerikos tautos reprezentantai noriai butų užtvirtinę sutarimą, bet kad nežinia buvo, kaip jį priims Danijos parlamentas, tai Washingtono kongrese tas klausymas iki sziol ne buvo perkratinėjamas. 22 d. spalinio Danijos randas padavė parlamentui ant užtvirtinimo padarytą su Amerikos randu sutarimą reikaluose pardavimo Danijai prigulinczių Mažų Antilių salų. Parlamentas vienog sutarimą atmetė, todėl randas tų salų negali parduoti Amerikai, jos ir ant toliaus pasilieka Danijos savasczia.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Ant Vilniaus gubernatoriaus caras paskyrė grafą Palenį; Vilniaus gi vice gubernatorių Balasą perkėlė ant gubernatoriaus į Orlovą.

Garsus Wahl jau iszkeliavo isz Vilniaus. Iszvažuodamas, jis szlebido padėkavonę Vilniaus policijai už prisidėjimą prie suvaldymo buvusių Vilniuje darbininkų maisztų. Gubernijos urėdninkai nutarė Wahlui už 500 rubl. nupirkti ikoną. Niekszai mat niekszą gorbina.

Vidaus ministerija daleido Vilniui, ant padidinimo surinkimų, uždėti mokeszczius nuo arklių po 10 rubl. nuo kiekvieno arklio ant metų. Nuo mokeszczių paliuosuoti arkliai ligonbuczių, labdaringų įtaisų ir draugyszczių, teipogi arkliai ugnagesių.

Gyvenanczіam Vilniuje 80 metų žydui, kaip paduoda žydiszkas laikraszczis "Hameliz", pripuolė palaikai kokio ten pasimirusio Philadelphijoj pralobelio, jo giminaiczio. Palaikų tų esą 17 milijonų dol. Senis tas iki sziol gyveno isz paszelpos, kokią jam mokėjo jo duktė už tai, kad jis pas ją nesilankytų. Kol buvo neturtingų, giminės prie jo prisipažinti ne norėjo; dabar gi pas jį atsiszaukia pulkai giminių, kurie pirma jo pažinti ne norėjo. Pravardė to senio yra Wolf Gudson.

Oras Vilniuje, kaip ir visoj Lietuvoj, vėl trupųti atszilo, nors buvo jau prasidėjusi žiema su szalcziais ir sniegu. Ar ilgai dar užsilaikys szilteszės diencs, nežinia.

Vilniuje prapuolė 15 metų gimnazijos mokintinis, Zankowski. Iszėjo jis į mokyklą, bet namon nesugrįžo. Kur jis dingti galėjo, nežinia. Tėvas praneszė policijai, pagarsino laikraszcziuose, bet iki sziol nieks nė jokio pėdsakio prapuolusio vaikino ne susekė.

Vilniuje lankose dabar cirkas maskoliaus Durovo. Cirko savininkas, kaipo klownas laike parodymo bandė iszjuokti miesto valdininkus. Užtai per visą laiką buvimo cirko Vilniuje, jo savininkui uždrausta pasirodyti ant scenos.

Ant geležinkelio terp Vilniaus ir Vilkeikos rado ant szėnių gulintį gerai apsirėdžiusį vyriszkio apie 40 metų amžiaus kuną. Galva jo buvo sutriuszkinta; nė pinigų, nė rasztų kokių nors, isz ko galima but žinoti, kas yra negyvėlis, prie jo nerado. Nežinia, ar tai yra patžudys, pats atsiguleś ant szėnių priesz atbėgantį trukį, ar netyczia patekęs po ratais, ar gal yra tai kunas kokių žmogžudžių užmuszto žmogaus, o ant supaimojimo pėdsakio pamestas ant kelio, kad trukio ratai sunaikintų ženklus žmogžudystės.

Isz Vilniaus gub.

Pirmoje pusėje rugsėjo mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo 18 gaisrų. Gaisrai tie užgimė: nuo negerai įtaisytų ir nevalytų kaminų 1, nuo perkuno įtrenkimo 4, nuo padegimo 3, nuo nežinomų priežaszių 10. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 27566 rubl. 50 kap.

Netikėtų mirczių per tą laiką buvo 13; užmuszystos papildytos 3, patžudystės 3. Vaikas už smaugtas 1. Negyvėlių rado 1.

Vagystų papildyta 30. Pavogė daiktų už 2355 rubl., o gatavų pinigų 1906 rubl. 90 kap. Arklių pavogė: Vilniaus pav. 2, Sventėnų 5, Vileikos 2, Trakų 9, Aszmėnų 2, Lydos 12. Isz viso pavogė 32 arklius.

Per sanvaitę nuo 27 rugsėjo iki 4 d. spalinio Vilniaus gubernijoj buvo apsirgimų visokioms limpanczioms ligoms: Vilniuje: pilvinėms sziltinėms apsirgo 4, difteritu 2, tymais 8.

Pavieczіuose apsirgimų buvo: pilvinėms sziltinėms: mieste Aszmėnuose apsirgo 2, numirė 1; kaime Golimszczinój, Aszmėnų pav., apsirgo 5; Vilniaus pav., kaime Szestokuose 4; czia daugiau apsirgimų ne buvo, epidemija pasiliovė. Rauplėms szeimynoj geležinkelio tarno, budelėj ant 748 viorsto nuo Peterburgo, apsirgo 1. Tymais kazarmėse darbininkų Peterburgo Varszavinio geležinkelio, Nr. 11 apsirgo 3. Kokliu zu, Aszmėnų pav., kaime Zaberež apsirgo 60 žmonių, isz kurių 6 pasimirė; kaime Krinpligose apsirgo 42, numirė 2, kaime Bakasztuose apsirgo 72, numirė 2, kaime Pacevicziuose apsirgo 42, Dunoruose 58, Deverguose 42, numirė 4, Grahave apsirgo 30, Patasznėj 18, Jagodnej 14. Taigi isz skaitlių matyt, kad Vilniaus gubernijoj smarkiausiai siauczia kokliuszas.

Isz Vitebsko.

Maskoliszka apszvietimo ministerija užtvirtino stipendiją prie czanykszczios vyriszkos gimnazijos isz užraszo kataliko Kozmos Golembiowski, kuris ant to užraszė 2000 rubl., o nuo jų ant stipendijos eina palukai. Stipendiją paskiria gimnazijos užveizda mokintiniams krikszczionėms Kitokių pasargų nėra, todėl be abejonės gimnazijos užveizda visada ją paskirs maskoliams.

Isz Mintaujaus.

4 d. spalių, 12 viorstų nuo stacijos Kalkunų, susidaužė geležinkelio trukis. Maszina iszszoko isz rėlių, o devyni vagonai iszbyrėjo. Prie to vienas trukio tarnas likosi pavojingai, gal mirtinai sužeistas; kiti gi tarnai nors užgauti teipjau, bet ne pavojingai.

Isz Londono.

Utarninke, 30 d. rugsėjo sz. m. Silvertovn'o "Polckas Kliubas", po didelių pesztynių ir ermiderio, užbaigė savo nelaimingą gyvenimą. Iszrinktas lietuvis sekretorius, p. K. Pilensa, ne tik neįstengė įvykdinti jame tvarkos, bet ant galo pats prisidėjo prie uždarymo to teip netikusiai rėdomo kliubo.

Visas pelnas žlugdavo bedugniame "barmono" (gaspadoriaus) kiszeniuje. Gryno pelno kliubas atneszdavo per sanvaitę nuo 7—8 svarų sterlingų (apie 35 dol.), tuom tarpu, pagal barmono atskaitas, pasidarydavo apie 2—3 sv. sterlingų (apie 10 dol.) deficito. Isz kur barmonas, p. K. Gražulis, imdavo pinigus ant uždengimo deficitų — nežinia. Subatoj, 27 d. rugsėjo buvo Komiteto susirinkimas, Gražulis padavė atskaitą, pagal kurią pasirodė nepritekliaus 12 svarų, 15 szilingų ir 10 penų. Pinigus vienog nuo sanarių ir už įėjimą ėmė ne tie, kuriems prigulėjo, bet tie, kurie ne galėjo Kliubo pinigų vartoti.

Sekretorius prie liudininkų pasakė Gražuliui, kad jis ir Salamonas Januszka yra paduoti į policijos sudą už priemimą jo varde pinigų ir vartojimą jo paraszo.

PotamGražulis iszėjo pirkti nevaknygų atskaitoms ir daugiau ne sugrįžo. Liko jo jauna pati su dvejatu vaikuczių. Namų savininkas, iszvijęs begerianczius isz Kliubo jį uždarė.

Dabar rengia Kliubą Kooperatyviszka Draugystė "Vienybė Lietuvių" Silvertovn'e. Gaspadoriumi, sako, buseś tulas K. Žemaiauckas, barzdaskutis.

Vėlitina butų, kad tas rengimas įvyktų ir kad sziuo tarpu Kliubo surėdymas butų geresnis.

Senasis Kliubas isz naujo atsidare subatoj, 11 d. Spalinio.

Kipszukas.

Kankintinio laiszkas.

Mielas P.!

Girdėjau, patsai žinąs vietą, kurią asz galėcziau gaut. Praneszk man ją meldžiamas: bent turėsiu ką valgyti. Valgau ir be jos, bet ne kasdien ir ne kas rytas ir vakaras. Ne asz viens toks czia: yra dar N N. Jis, teisybė, visuomet pietus valgo, kuriuos vietiniai daktarai jam duoda—, bet pusryczius ir vakarienę nevisuomet.

Nesiskųsdamas teip raszau — toli, toli nuo to: gerai žinau, jog jus teip pat neturite skatiko. Jei turite, jis reikalingesnis tiems, kurie badą kenczia. Mes to dar nepatyrę ir tuotarpu sziaip – teip mintame. Gavęs vietą, asz tik geriau gyvenczіau ir kitiems sziektiek padėcziau.

Yra czia lietuvių vadinamųjų inteligentais. "Patsai Dievas gailisi, sutvėręs tokius žmonės"— kaip apie juos pasakė prastas ne inteligentas žmogus. Isz tiesų, sunku ir biauru ką nors gero pasakyt apie juos — tiek jie szlykysztus.

Yra czia ne mažai ir musų prastuolių. Tai žmonės — daugiausiai seniai atkeliavę, savo kalbą metė ir paproczius ir į baltrusius iszvertę. Senis, szimtametis, savo kalbos dar neužmirszęs — iszgirdęs ją bažnyczioj, netiki savo ausims, ar tai isz tikrųjų jo gimtinės kalba. Tokiam sujudinimui įtaisėme bažnyczioj lietuviszkus pamokslus. Sako juos kiekvieną didelę szventę. Giedame priesz ir po pamokslui. Nė sant kam, asz ir L. giedame.

Galima butų vienu siuntimu aprupinti keletą ir ant ilgesnio laiko.— Butinai dabar reikalauja paszelpos mano sangyvento jas—. Nieko ne turi, neužsidirba ir dar serga TUBERC. PULMONUM (pradžia). Manau, kad be 20 rubl. ant mėn. jam sunku pragyventi. Reikalauja ir B., nes su darbais neinasi, ačiu valdžiai, o pati atsiunczia po 3—5 rub. retkarcziais; padėjimas jos su vaikais visai menkas, taigi reiktų, kad ir jis gautų kokią, paszelpą ant mėnesio.

Jeigu kur gautų uždarbį, tai galima but ne duot.

Žinau dar, kad labai sunkus padėjimas patekusių į maskolių nagus ir kitur, ten butinai reiktų duot paszelpą.

A..

Isz visur.

‖ Ant Sziaurinių Ledinių jurių, Maskolijos pakrantėse, plaukinėja daug gana didelių salų, ant kurių auga ne tik žolė, bet ir krumai, yra daugybė žvėrių. Salas tokias lanko medėjai. Jos vienog paskui vėjo buva pagriebtos, kuris nunesza toli į jures, kur vilnys iszardo tokias plaukinėjanczias salas. Tveriasi jos paprastai ant plaukinėjanczių ant Ledinių jurių ledinių kalnų, nuneszty nuo pakranczių ledų. Vilnys ir vėjas ant ledo užnesza žemę, ir augmenių sėklas, kurios nuo trumpų vasarų szilumos dygsta ir suga. Paskui atsiranda ir žvėrys, kuris nuo siaušemio prisigriebia ant tų plaukinėjanczių salų.

‖ Londono laikraszcziai "Standard" praneszа, jog burų vadovai; Botha, De Wett ir Delarey atsiskė keliauti į Suvienytas Valstijas. Isz tikro jiems czia ne buvo nė reikalo keliauti. Anglijonai galėjo burus pergalėti tik su pagelba Suvienytų Valstijų randa, kurie, prieszai terptautiszkas tiesas, daleido anglijonams isz czia gabenti arklius ir mulus ant karės reikalų; be amerikoniszkų arklių anglijonai ne butų galėję vesti karę ir butų turėję seniai taikytiesi su burais, kadangi Anglijoj pakakt nai arklių nėra, o isz Europos jų anglijonai ne galėjo iszgabenti.

‖ Mieste Coesline, Pomeranijoj (Prusuose), darbininkas Vantin atėjo į namus naszlės Dona ir ją su kirviu sukapojo. Ji vienog spėjo surikti: ant riksmo atbėgo kaimynistoj gyvenanti moteriszkė Gunst su trejatu savo vaikų. Vantin ir juos visus su tuom paczіu kirviu užmuszė. Užmuszęs visus niekeno daugiau nestabdomas, isz naszlės stalcziaus paėmė pinigus, kurių buvo 100 markių, ir isz miesto iszbėgo, bet policijai pasisekė jį sugauti. Žmogžudys sėdi jau kalėjime ir be abejonės už tą darbą atseis jam ant kartuvių užbaigti gyvenimą.

‖ Prancuzijoj, Donkerkoj, buvo smarkus susimuszimas sztraikuojanczių porto darbininkų su žandarais. Sztraikieriai stengėsi nutraukti nuo inkarų angliszkus laivus atgabenusius į portą anglis; iszdaužė langus laikraszczių redakcijų, žinoma, darbininkams neprilankių. Miesto valdžios nusiuntė tiltus vedanczius į miestą, kad sztraikieriai negalėtų į miestą ateiti. Visų Prancuzijos portų darbininkai nutarė sztraikuoti, kad ne butų kam iszkrauti isz svetur į Prancuziją atgabentų anglių, kol traukiasi anglekasių sztraikai.

‖ Mieste Venecijoj, sziaurinėj Italijoj, kur ne seniai sugriuvo boksztas senos Szvento Marko bažnyczios, dabar pradėjo krypti ir skilti boksztas kitos bažnyczios, Szvento Stepono, pastatytos tuose laikuose, kada Lietuvoj vieszpatavo garsus Vitsutas. Boksztai abiejų szitų bažnyczių buvo pastatyti tvirtai ir ne dėl silpnumo jie griuvo, bet todėl, kad visa Venecija pastatyta ant mažų saluczių; jų sudrutinimui likosi įkalti į žėmę mediniai poliai, kurie dabar supuvo ir per tai žemė po pamatais triobų pradėjo slugti.

‖ Pliantatoriai ant Samoa salų, su pritarimu Vokietijos valdžių, rengiasi persitraukti chinieczius darbininkus, kadangi, girdi, chinieczіai dirba geriau ir pigiau negu cziabuviai salų gyventojai. Tokiu budu cziabuviai liks be uždarbio. Ką gi jie veiks, isz ko jie mis? Nauji ponai, vokieczіai, pasisavino cziabuvių žemes ir dagi stengiasi juos ir nuo darbo praszalinti. Teip mat civilizuotos tautos terp necivilizuotų platina civilizaciją, stumdamos tas į badą!

‖ Ant szvediszko pasažierinio garlaivio "Oskar II", plaukianczio isz Christianijos į New York, sugriebė du slapta važiuojanczіu pasažieriu. Tie iszdavė ir treczią, bet to ilgai ne galėjo rasti. Ant minėto laivo mat pasimirė vienas pasažierius. Kuną jo padėjo į grabą. Bejieszkodami pasislėpusio pasažieriaus, patėmyjo, kad numirėlis pakisztas už vežamų pakų. Kada atidarė grabą, jame rado norintį slapta į Ameriką prisigriebti pasažierių.

[22 d. Spalinio, Austrijos parlamente užgimė smarkios muštynės terp vokiszkų ir czekiszkų parlamento pasiuntinių. Mat vokiecziams ne patiko, kad czekas pasiuntinys ilgai kalbėjo, jie reikalavo, kad prezidentas uždraustų czekui kalbėti, bet prezidentas to ne padrė, kadangi ne turėjo tiesos. Kirszti vokiecziai pradėjo czekus kolioti, tie įžeisti, puolė ant koliojanczių su kumszcziomis ir prasidėjo muštynės.

‖ Italijoj, provincijoj Calabria dideli tvanai; tvanuose prigėrė ir daug žmonių. Miestuose: Rieti, Umbria antru kartu buvo smarkus žemės drebėjimai. Aplinkinėse Bicosa geležinkeliai vandens apsemti. Tulose vietose ant laukų vandens yra ant 15 pėdų. Kaimų gyventojai, kadangi tvanai užgimė umai, pasislėpė ant stogų. Dideli tvanai yra ir ant salos Sicilijos, Catanios apskrityj.

‖ Dokų darbininkų sztraikai Dunkerkoj, sziaurvakarinėj Prancuzijoj, pasibaigė po paskutinių maisztų. Prancuzijos ministerių pirmsėdis pritaria anglekasiams, reikalaujantiems 8 val. darbo dienos ir apsaugojimo darbininkų senatvės, tik jis ne nori kiszties į tarpą nesutikimuose darbininkų su darbdaviais už algas.

‖ Paryžiuj, inžinierius Hoste padirbo naują orlaivį isz aluminijaus, kuris, pagal iszradėjo iszrokavimą, galės lėkti priesz vidutinio smarkumo vėją. Maszina varymui orlaivio pryszakin turi 20 arklių pajiegą. Neužilgio aplinkinėse Paryžiaus atliks bandavones, o tąsyk pamatysime, ką vertas naujas orlaivys.

‖ Berlyne vėl susirinko specialistai daktarai isz visų civilizuotų krasztų ant terptautiszko kongreso apkalbėti, kaip pasekmingiausiai galima užkirsti kelią kas metą vis labiau besiplatinancziai civilizuotuose krasztuose džiovai. Susirinkimai atsibuva Prusų seimo rume.

‖ Kaime Sumarokove, Kazaniaus gub., rytinėj Maskolijoj, naktyj užsidegė mergaiczių cerkvinė mokykla, kurioje nakvojo daug mergaiczių. Kadangi ugnis greitai apėmė medinę mokyklos triobą, tai ne visos mokintinės spėjo iszsigelbėti. Sudegė isz viso 14 mokintinių.

‖ Pietinėj Maskolijoj, Besarabijoj, mieste Tetuaszi mergaiczių mokykloj užgimė gaisras. Ugnis teip greitai apėmė visą mokyklos triobą, kad ne visos mergaitės spėjo iszsigelbėti. 16 mergaiczių sudegė.

‖ Per žiemą, nuo 20 spalinio iki 20 kovo Norvegijos sostapiles Christianios mokyklose miesto kasztais duoda ne turtingų tėvų vaikams ne tik knigas ir reikalingus mokintiniams daiktus, bet ir sziltą valgį be jokio užmokesnio.

‖ Italijoj, kaip paduoda laikrastis Berliner Tageblatt, katalikiszki kunigai pradėjo agituoti, keldami protestus priesz bepatystę kunigų. Vyskupas apie tai praneszė popiežiui, suspendavo kelis smarkiau protestuojanczius kunigus.

‖ Miestą Port Dismonte, Argentinoj, atlankė baisi vėtra, kuri daug blėdies pridirbo. Prie to 15 žmonių likosi užmusztų, o daug sužeistų. Vėtra sugriovė kelis szimtus namų, paskandino mažesnius laivus buvusius porte.

‖ Žydai sijonistai nuo ateinanczių naujų metų pradės isleidinėti Varszavoj specialiszką kasdieninį laikrasztį lenkiszkoj kalboj propagavimui sijonizmo. Iszleidinės tą laikrasztį žydas milijonierius Poznanski.

‖ Szvedijos karalius, iszrinktas už santaikos sudžią prisudyjo Vokietijai nuo Anglijos ir Suvienytų Valstijų pusę milijono doliarių už padarytas vokiszkiems pliantatoriams nuotrotas laike bombardavimo salų Samoa pakranczių.

‖ Moskolijoj susekė sukalbį ant gyvasties caro motinos. Vienas isz sukalbininkų likosi suaresztuotas. Susekti sukalbį padėjo maskoliame Danijos policija.

‖ Ant prigulinczios Japonijai salos Torizina, prigulinczios prie Bonin salų grupos, buvo smarkus vulkaniszki iszsiveržimai, kurie visą salą isznaikino; prie to prażuvo ir visi gyventojai, isz viso 200 žmonių.

‖ Kanados valdžios praneszė apsigyvenusiems Asiniboi s apskrityj, Manitoboj, mormoniszkiems sektantams duchoboramis, jog jų pasilikimas bus ne geistinu, jeigu jie nesiliaus besiprieszinę kraszto tiesoms.

‖ Angliszkose Indijose, ant 280 milijonų gyventojų, ant tokio ploto kaip Europa be Maskolijos, gyven ojai vartoja 721 kalbą. Daugiau kalbų, turbut, nėra nė viename kitame kraszte ant viso svieto.

‖ Portugalijoj, ant geležinkelio terp Lisabonos ir Cintra susimuszė du trukiai. Prie to daug žmonių likosi užmusztų, o dar daugiau lengviau ir sunkiau sužeistų. Abudu trukiai susidaužė.

‖ Sudas nusprendė ant keturių mėnesių kalėjimo kunigą Salaun, Lersnevene, Bretanijoj, už sukėlimą žmonių priesz Prancuzijos valdžias laike užsidarinėjimo Bretanijoj zokoninkių vedamų mokyklų.

‖ Maskoliszkas vidaus ministeris Plehwe panaikino auton miną miesto Peterburgo. Nuo dabar miesto rodos sanpriai ne bus renkami, bet ministerio paskirti; randas paima ir dabojimą miesto iždo.

‖ Arabiszki plėszikai užpuolė ant prigulinczios Italijai ant Raudonųjų jurių salos Dhalak. Italiszkas kariszkas laivas iszplaukė gaudyti pleszikų, juos pavijo ir daug užmuszė.

‖ Italijoj, mieste Rieti siautė 24 d. spalių smarkus žemės drebėjimai. Gyventojai iszbėgiojo isz miesto ir nakvoja ant lauko.

‖ Torneo apskrityj, Finlandijoj, gyventojus pasiekė badas. Maskoliszkos valdžios nesirupina apie suszelpimą baduolių, kadangi jais yra ne maskoliai.

‖ Salos Curacao pakrantėsė, pietinėj Amerikoj, nuo Hamburgo garlaivio Valescia prigėrė 4 jurininkai.

‖ Vokietijos randas nusprendė ne leisti į Vokietiją iszeinanczio Pittsburge lenkiszko laikraszczio "Wielkopolanin".

‖ Maskolijoj geležinkelių trukių bėgiojimui atidarytų yra 55 813 vorstų, o dirbamų naujų 6682 vorstai.

‖ Užderėjimas kvieczių Siberijoj buvo szimet labai menkas; todėl gyventojams atseis vėl baduoti.

‖ Vokietijos ciecorius 15 d. lapkriczio keliauja į Angliją, į sveczius pas karalių Edvardą.

‖ Caras paliuosavo isz Siberijos ten iszgabentus už maisztus Maskvos universiteto studentus.

‖ Bulgarijoj, Balkanų kalnuose, užstojo jau žiema, kalnai sniego užkloti.

Isz Amerikos.

Ne prie geriausiu priguli Amerikos kareiviai.

Pagal atskaitą kariumenės Judge Advocato, jenerolo Daviso, pereituose metuose (nuo 30 d. berželio 1901 m. iki tokiam jau laikui szių metų) už visokius nusidėjimus isz kariumenės likosi iszvyti 2645 kareiviai, o 4854 likosi sudų rasti kaltais visokių nusidėjimų priesz tiesas; tai kiekvienas dvideszimtas kareivis yra prasižengėliu. Ne reikia dar užmirszti, kad kariszki sudai antai ant Filipinų salų daugybę tikrai ir tai biauriai nusidėjusių kareivių ir oficierų iszteisino. Ant nužudymo likosi nuspręsti 8 kareiviai. 19 oficierų pateko po sudu, isz kurių 6 likosi iszteisinti. Ant Filipinų salų 720 cziabuvių kareivių pateko po sudu ir isz jų 235 sudas nusprendė ant suszaudimo ir pakorimo. Su cziabuviais naujų kolionijų mat Amerikos kariszki sudai ne daro tokių ceremonijų kaip su tikrais amerikonais, kurių didelę dalį ir kaltų nuo bausmių paliuosuoja, o filipiniecziu gal didelę dalį nekaltų siunczia ant kartuvių.

Už Biblija iszvijo isz mokyklos.

Topeka, Kans. Iš czianykszczios vieszos mokyklos likosi prašalintas mokintinis, sunus turtingo gyventojaus, Billardo, už tai, kad mažai tėmyjo, kada rytmecziais mokykloj buvo skaitomos isztraukos isz Biblijos. Tėvas paėmė gerus advokatus ir apskundė už tai mokyklų užveizdą į sudą. Kadangi Amerikos vieszos mokyklos yra ne tikėjimiszkos, tokioms jos padaryti, priemaiszyto tikėjimo gyventojų negalima, tai suprantama, kad nė joki tikėjimiszki mokslai ne gali but mokinami vieszose mokyklose. Biblija gi yra tikėjimiszka knyga ir dar reikia priduti, kad protestonų vartojama yra pilnesnė, žymiai tulose vietose skiriasi nuo katalikiszkos, todėl ji ne gali but vartojama mokyklose vaikų visokių tikėjimų. Pamatysime, kaip sudas nuspręs.

Japonietis ne gali but Amerikos ukesu.

Portland, Ore. Neseniai vienas japonietis pabaigė czia tiesų mokslą ir norėjo advokatauti. Kadangi jis ne buvo Amerikos ukėsu, o kaipo svetimtautis ne galėjo advokatauti, tai atsiszaukė į valdžias, norėdamas iszsiimti ukesystės popieras. Augszcziausias sudas vienog jo praszymą atmetė, paaiszkindamas, kad japoniecziai ne gali pastoti Suvienytų Valstijų ukėsais. O vienog japoniecziai ne viename stovi augszcziau už amerikonus. Jeigu Japonija norėtų tuom paczių atmokėti, isz Japonijos galėtų prireikti kraustytiesi laukan ne vienam ten pralobusiam amerikonui.

Daugiau ateiviu vaiku moka skaityti negu tikru amerikonu.

Washington, D.C. Isz surinktų statistiszko biuro žinių persitikrino, kad didesnis nuoszimtis ateivių vaikų nuo 10—15 metų moka skaityti, negu vaikų tikrų amerikonų: terp vaikų tikrų amerikonų mokanczių skaityti iraszyti yra 95.9%, o terp ateivių vaikų tokių yra 99.1%. Tai gi amerikonai ne turi nė jokio pamato niekinti ateivius neva dėl jų tamsumo, kadangi moksle skaitymo ir raszto ateivių vaikai stovi augszcziau už vaikus tikrų amerikonų.

Nuszove savo vyrą.

Ottumwa, Ia. Netoli nuo czia, miestelyj Jerome gyvenantis John Krebs, atsikėlęs rytmetyj, stengėsi prikelti savo paczią, kad iszvirtų jam pusryczius. Kadangi pati kelti ne norėjo, tai vyras pagriebė viedrą vandens ir iszpylė ant ne norinczios kelti paczios. Tas pagelbėjo: pati ne tik nuo szaltos maudynės atsikėlė, bet pagriebė kybantį ant sienos užprovytą karabiną ir nuszovė tokias negeistinas sztukas provyjantį vyrą.

Dovana Mitchelliui.

Wilkesbarre, Pa. Kalnakasiai lenkai, lietuviai ir slovakai, iszreikszdami padėkavonę kalnakasių organizacijos virszininkui Mitchellui už gynimą darbininkų reikalų, nupirko jam auksinį laikrodėlį, iszsodytą deimantais. Darbininkai nutarė dar jam sudėti kiek pinigų, bet Mitchell praneszė, kad pinigų priimti ne gali.

Mineralu produkcija.

Washington, D. C. Pagal atskaitą perdėtinio geologiszko biuro, pereituose metuose (nuo 30d. berželio 1901 m. iki tokiam jau laikui szių metų), Suvienytose Valstijose iszkasė visokių mineralų už $1086529521 arba ant 2% daugiau negu užpernai. Daugiausiai žydų atkako isz Maskolijos ir Rumunijos.

Gaisrai.

Spokane, Wash. Britiszkoj Columbijoj, mieste Fairview, sudegė Tepee hotelis. Prie to viena ypata sudegė, o 7 mirtinai apdegė ir apsikulė; daug sveczių, buvusių ant augsztutinių lubų, szokinėdami per langus, apsikulė gana sunkiai.

Houghton, Mich. Iszdegė szitose aplinkinėse didesnė dalis miestelio Mass City. Tik dalis iszdegusių triobų buvo nuo ugnies apsaugota.

Tvanai.

Keokuk, Ia. Szitose aplinkinėse užtvino upė Skunk River ir užliejo kloną; užlieta jau 2000 akrų laukų, o vanduo dar vis kyla ir apsems dar didesnius laukų plotus.

Brunswick, Pa. Nuo nesiliaujanczių per 48 val. smarkių lytų užgimė szitose aplinkinėse dideli tvanai, kurie daug blėdies pridirbo. Beveik pusė miesto vandeniu apsemta; apsemtos ir elektros dirbtuvės ir per tai visi žiburiai mieste užgeso.

Užpuole ant trukio.

Missoula, Mont. Netoli Drummond plėszikas perszovė bėganczio į vakarus trukio masziną, privertė kitus trukio tarnus eiti į ekspresinį vagoną. Ten su dinamitu iszardė szėpą, isz jos iszėmė visus pinigus siuntinius, nuszoko nuo trukio ir prapuolė. Pinigų szėpoj, kaip sako, buvo daug.

Mokescziai prezidento.

New York. Mokesczių surasze nuo nekrutanczių turtų savininkų Oyster Bay, kur yra toki turtai prezidento Roosevelto, nuo jo savasties mokescziai iszskaityti 40-000 dol. Matyt Amerikos prezidentas ne priguli prie varguolių, jeigu tokius mokesczius moka.

Sausmetis.

Jicarillo. Apachų rezervacijoj, Naujame Meksike, nuo pavasario iki pabaigai liepos nė sykį ne buvo lytaus. Laukai iszdžiuvo ir žmonės ne turi ką rinkti nuo laukų, galvijams truksta paszaro, net žmonės ne turi vandens atsigerti.

Japonietis žmogžudys.

Sacramento, Cal. Japonietis Hidako, atėjęs į japoniszką valgyniczią, iszsitraukė revolverį ir nuszovė 3 savo vientauczius, o tame ir vieną japonietę į kurią buvo įsimylėjęs. Tą padaręs, isz mies to pabėgo ir jo iki sziol ne suėmė.

Galva indijono gyvenusio 35000 metu atgal.

New York. Ant atsibuvusio czia kongreso amerikanistų (praeities Amerikos tirinėtojų) likosi atgabentas indijoniszkas kaukalis, iszkastas Kansas sztete. Mokslincziai pripažino tą kaukalį už ksukalį gyvenusio 35000 metų atgal indijono.

Lynczavones.

Tallapoosa, Ga. 300 ginkluotų vyrų užpuolė ant czianykszczio kalėjimo, iszvedė jame sėdintį negrą Ben. Browną ir už miesto pakorė. Minėtas negras buvo apskųstas, buk jis sužagė vieną baltveidę moteriszkę.

Paskende laivai.

Pereitą mėnesį Alaskos pakrantėse paskendo du laivai isz San Francisco: "Centennial" ir "Louis Walsh". Nuo pirmutinio laivo visi žmonės iszsigelbėjo; nuo antrojo gi keturi jurininkai prigėrė.

Ypatiszkas kaminsziuostis.

Point du Lac, Wis. Gyvenantis į czia namų savininkas Schoemaker likosi suaresztuotas. Apskundžia jį užtai, buk jis savo szunį įmetė į kaminą, kad tokiu budu kaminą nuo suodžių iszvalyti.

Neiszmintinga sztuka.

New York. Ruimuose Madison Square Garden atsibuvo szunų paroda. Paskutinę parodos dieną du szuneg, vertės 600 ir 700 dol.: pastipo, mat juos užnuodino koks neprotingas ir nedoras parodos lankytojas. Kągi kalti yra ant parodos atgabenti szunes?

Obuoliu uždereijimas.

Pagal surinktas žemdarbystės ministerijos statistiszkas žinias, szimet Suvienytose Valstijose Sziaurinės Amerikos surinko 43 milijonų baczkų obuolių, pernai gi surinko tik 27 milijonus baczkų.

Rauplės terp indijonu.

Butte, Mont. Gyvenanti szitame sztete indijonai Cree gimines buvo persikėlę į Kanadą, bet Kanadiszkų raitų policistų likosi atgal per rubežių iszvyti. Terp tų indijonų pasibaisėtinai siauczia rauplės, nuo kurių deszimta dalis žmonių pasimirė.

Nelaime dirbtuvese.

Stelton, Pa. Konstrukcijos dalyj czianykszczių plieno dirbtuvių nupuolęs balkis užmuszė tris darbininkus. Kokios tautystės yra užmuszti darbininkai, nežinia.

Atkakę žydai.

Pereituose metuose (nuo 30 d. berželio iki tokiam jau laikui szių metų) į Suvienytas Valstijas Sziaurinės Amerikos atkako isz viso 54954 žydai, taigi ant 17802 daugiau negu užpernai. Daugiausiai žydų atkako isz Maskolijos ir Rumunijos.

Gaisrai.

Spokane, Wash. Britiszkoj Columbijoj, mieste Fairview, sudegė Tepee hotelis. Prie to viena ypata sudegė, o 7 mirtinai apdegė ir apsikulė; daug sveczių, buvusių ant augsztutinių lubų, szokinėdami per langus, apsikulė gana sunkiai.

Houghton, Mich. Iszdegė szitose aplinkinėse didesnė dalis miestelio Mass City. Tik dalis iszdegusių triobų buvo nuo ugnies apsaugota.

Tvanai.

Keokuk, Ia. Szitose aplinkinėse užtvino upė Skunk River ir užliejo kloną; užlieta jau 2000 akrų laukų, o vanduo dar vis kyla ir apsems dar didesnius laukų plotus.

Brunswick, Pa. Nuo nesiliaujanczių per 48 val. smarkių lytų užgimė szitose aplinkinėse dideli tvanai, kurie daug blėdies pridirbo. Beveik pusė miesto vandeniu apsemta; apsemtos ir elektros dirbtuvės ir per tai visi žiburiai mieste užgeso.

Exploziios.

Shamokin, Pa. Prasidėjus dirbti "Alaska" szachtoj Philadelfia & Reading Coal Co. kastynėse atsitiko smarki eksplioziia, kurios du darbininkai likosi sunkiai sužeisti, o 5 tapo užberti oloj.

Fairmont, W.Va. Dirbtuvėse Fairmont Powder Co. expliodavo 600 baczkuczių parako. Exploziios dirbtuvės likosi su visu sugriautos. Žmonių, ant laimės neužgavo, kadangi jų laike exploziios dirbtuvėse ne buvo.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Cairo, Ill. Netoli Parker, ant Big Four geležinkelio, pasažierinis trukis iszszoko isz rėlių ir nusirito nuo kelio pylimo. Prie to 10 ypatų likosi sužeistų.

Cairo, Ill. Netoli Parker iszszoko isz rėlių trukis Big Four geležinkelio ir susidaužė. Prie to 30 ypatų likosi lengviau ir sunkiau sužeistų.

Lima, Oh. Netoli nuo czia iszszoko isz rėlių trukis. Prie to 7 ypatos likosi sužeistos.

New York. Susimuszė czia pilnas žmonių ulyczinis karas su važiuojanczių skersai szėnių automobiliu. Prie to 22 ypatos likosi sunkiai sužeistos.

Chattanooga, Teo. Netoli nuo czia susimuszė geležinkelio trukis su ulycziniu karu. Prie to 7 ypatos likosi sužeistos, o dvi terp jų sužeistos mirtinai.

Dekato, Mo. Netoli nuo czia, ant Iron Mountain geležinkelio, susimuszė du trukiai. Prie to du geležinkelio tarnai likosi mirtinai apkulti, o penkios ypatos apkultos nors sunkiai, bet ne mirtinai. Terp lengviau apkultų yra keturi pasažieriai ir vienas geležinkelio tarnas.

Independence Me. Netoli nuo czia, ant Chicago & Alton geležinkelio eksplioda vo garinis katilas. Exploziios peczkurys likosi užmusztas, maszinistas mirtinai sužeistas, 18 trukio vagonų tapo exploziios iszardytų.

Isz darbo lauko.

¶ Hazleton, Pa. Seni darbininkai Markle & Co., teipogi Coxe Bros Co. ketina toliau sztraikuoti, kadangi abidvi szitos kompanijos nesutinka, kad pirma dirbę darbininkai grįžtų prie darbo, bet reikalauja, kad kiekvienas darbininkas praszytų darbo skyrium, o kompanijos nuspręs, ar jiems galima duoti darbą ar ne. Ant tų iszlygų darbininkai nesutinka ir ne nori kompanijos reikalavimų iszpildyti. Tas pats yra Wentz & Co. kastynėse.

¶ Scranton, Pa. Superintendentai czianykszczių kastynių užtikrina, kad liko jau labai mažai isz kitur pargabentų laike sztraiko scabsų. Jie galėjo pasilikti tik tol, kol jie turėjo valgį ir gyvenimą kastynėse; dabar jiems reik kraustytiesi isz czia szalyn. Kastynių savininkai scabsų rods ne praszalino, bet jų ir ne gina, o be apginimo ir pagelbos jie czia ne gali užsilaikyti.

¶ Wilkesbarre, Pa. Prasidėjo jau darbai tulose anglių kastynėse. Scabsai, kurių ne nori paleisti kastynių savininkai, negrįžo prie darbo pats apleidžia miestą ir kraustosi kitur be prievartos, kadangi mat jie bijosi sztraikierių. Organizacijos virszininkai apdirbinėja dabar kalnakasių reikalavimus, kurie bus paduoti prezidento iszrinktam santaikos sudui.

¶ Willkesbarre, Pa. Wyoming Valley distrikte ne visi priesz sztraiką dirbę darbininkai patilpo prie darbo: 13% darbininkų turi laukti dar porą sanvaiczių, kol galės gaut darbą. Sztame distrikte dirba 67% nuoszimcziai kastynių. Yra kastynės vandens užlietos, kuriose dar ne galima darbo pradėti. Lackawanna distrikte kastynės per sztraikus mažiau nukentėjo.

¶ Pottsville, Pa. Crambery ir Crystal kastynėse organizuoti darbininkai ne sugrįžo prie darbo, kadangi kompanija reikalauja, kad darbininkai pasirasztų po kontraktais. Silver Brook kastynėse sztraikavę kalnakasiai teipogi atsisakė dirbti, kadangi kompanija ne nori atgal priimti 27 sztraikavusių darbininkų.

¶ Hazleton, Pa. Nė vienoje isz 7 Coxe Bros. anglių kastynių dar neprasidėjo darbai, kadangi kompanija reikalauja, kad darbininkai pasirasztų po kontraktais, bet darbininkai atsisakė tą padaryti, kadangi apie tolesnes darbo iszlygas nuspręs prezidento Roosevelto suszauktas santaikos sudas.

¶ Scranton, Pa. Szitame distrikte 80% sztraikavusių darbininkų gavo darbą. 40% dailidžių ne patilpo prie darbo, bet kastynių superintendentas pažadėjo neužilgio ir nepriimtiems dabar darbą surasti. Didesnė dalis dirbusių laike sztraikų scabsų, nors jų niekas ne varo, pats pas traukė.

¶ Warsaw, Ind. 100 paprastų darbininkų Sandusky Portland Co. Syracuse pakėlė sztraiką. Jie mat susiorganizavo, o kompanija pagazdino praszalinimu nuo darbo organizacijos uždėtojų. Darbininkai vienog ne paisė ant gązdinimo, sutvėrė uniją, pakėlė sztraiką ir dabar organizacijos virszininkai veda su kompanija tarybas.

¶ Washington, D.C. Pereitos pėtnyczios dieną suvažiavo prezidento iszrinkti santaikos sudžios sutaikymui anglekasių su kastynių savininkais. Prezidentas praszė jų isztirti tuos nesutikimus ir pasiruošti, kad bent ateitėj ne galėtų buti teip ilgai sztraikai, koki buvo dabar.

¶ Wilkesbarre, Pa. Delaware, Lackawanna & Western Co. pradėjo darbus su didesniu darbininkų skaitliumi negu buvo priesz sztraiką; Ontario & Western Co. teipogi pradėjo dirbti visose kastynėse, bet turėjo paliauti, kadangi olose yra daug dujų.

¶ Oakland, Cal. Tarnaujanti ant 22 vakarinių sztetų geležinkelių nutarė reikalauti didesnių algų. Varstotų darbininkai jau atsiszaukė į kompanijas su reikalavimu padidinimo algų. Jeigu reikalavimai ne bus iszpildyti, ugims dideli sztraikai.

¶ Vinona, Minn. Bay State Milling Co. pripažino malunų darbininkams 8 val. darbo dieną prie tokio užmokesnio, kokį per sztraiką iszkovojo Minneapolio malunų darbininkai. Nuo 1 d. lapkriczio tą patį pripažįsta isz gerò noro savo darbininkams Gardner Mill, Hastingse, Minn.

¶ Hazleton, Pa. Į kastynes Markle & Co. ne daug sztraikavusių darbininkų sugrįžo prie darbo, kadangi kompanija reikalauja nuo grįžtanczių prie darbo, kad jie pasiraszytų, kad neužkabinės, draugiszkai dirbs su laike sztraiko priimtais sbabais.

¶ Fort Wayne, Ind. Katilioriai varstotuose Wabash geležinkelio pakėlė sztraiką. Jie reikalauja didesnių už savo darbą algų. Pakėlė sztraiką katilioriai szito geležinkelio teipogi varstotuose Springfielde ir Moberly, Ill.

¶ Tamaqua, Pa. Kada kalnakasiai atėjo į darbą į czianykszczias Lehigh Coal Co. kastynes, tai jiems sziurkszciai atsakė, kad jų ne reikalauja, todėl darbininkai sugrįžo namon.

¶ Bloomington, Ill. Chicago & Alton geležinkelio kompanija pagarsino, jog sutinka ant maszinistų reikalavimo ir padidina jų algas ant 2c. už kiekvieną darbo valandą.

¶ Harrisburg, Pa. Lykens Valley kastynėse nė pusė darbininkų nesugrįžo prie darbo. Kastynių savininkai ne nori praszalinti laike sztraiko dirbusių scabsų.

¶ New York. 1200 gipserių nutarė atmesti darbdavių reikalavimus ir sztraikuoti. Per tai darbai prie statymo didelių triobų turės su visu pasiliauti.

¶ St. Joseph, Mo. 125 merginos American Biscuit Co. pakėlė sztraiką. Jos reikalauja po 6 dol. ant sanvaitės; dabar gauda vo tik po 5 dol.

¶ Pittsburg, Pa. Pasibaigė sztraikai Macbeth Evans Glass Co. dirbtuvėse ir 4500 darbininkų sugrįžo prie darbo.

¶ Reading, Pa. Pasibaigė sztraikas darbininkų American Steel and Iron Co.

Isz Lietuviszku diryu.

Isz Brooklyno, N. Y.

Nesutikimai ir vaidai parapijonų su kunigu ne aplenkė ir musų miesto. Parapijonai reikalauja nuo valdymo parapijos kunigą Varnagyrį, bet vyskupas parapijonų ne nori klausyti, kunigas teipogi nesiskubina pasitraukti, nors gerai žino, kad jo czia didesnė dalis parapijonų ne kenczia. Nesutikimus sukėlė tas, kad kun. Varnagyris valdo parapijos kasą, isz parapijos pinigų ne duoda nė jokių iszsirokavimų ir tuom gimdo visokius nužiurėjimus: atsiranda tikinti, kad parapijos pinigai gali but apvercziami ant reikalų visai parapijai nepaeinanczių, ypacz kad kunigas turi daug paszalinių reikalų, nesiriszanczių su reikalais bažnyczios. Praszalinti nužiurėjimus butų ne sunku: ant to užtektų iszduoti pilną rokundą isz įplaukimų ir iszledimų, žinoma ne pagal musų kunigų buchhalteriją, bet pilną ir teisingą, paremtą ant kvitų, to vienog kunigas ne nori daryti, nežinia dėl kokių priežaczių, dagi kolioja ro kundų reikalaujanczius parapijonus. Koliojimai vienog tai ne iszsirokavimas; neįstabu todėl, jeigu jie neužganėdina parapijonų. Parapijonai skundžiasi, kad kunigas ne nori eiti pas ligonius, ne nori krikszty ti vaikų, jeigu jam brangiai ne užmoka, kolioja ateinanczius su reikalais visokiais ne gražiais žodžiais, apskritai, elgiasi teip kaip ponas su baudžiauninkais, nors tie baudžiauninkai o ne kas kitas, užlaiko kunigą.

16 d. spalių parapija suszaukė susirinkimą, ant kurio girdėt buvo vien pasiskundimai parapijonų ant kunigo; susirinkę apreiszkė, kad ilgiau teip kentėti ne galima, kaip iki sziol kentėjo. Ant susirinkimo buvo draugystės ir parapijonai, buvo žmonių pilna salė ir ant jos girdėjai vien besiskundimus ant kunigo. Nors, girdi, vyskuvas uždraudė laikyti parapijų mitingus, bet kad kitokio kelio rasti ne galima, reikia, nors to ne geidžia vyskupas, parapijonams sueiti ant apkalbėjimo, kaip nuo skriaudų apsisaugoti. Daugumas susirinkusių reikalavo, kad nuo kunigo butų atimta parapijos kasa, kiti kalbėjo, kad kunigui visai pinigų ne duoti, o treti rodyjo griebtiesi dar radikaliszkesnio budo, tik nesiduodanczio lengvai iszpildyti. Ant galo likosi nutarta suraszyti protestą, po kuriuom kad pasiraszytų visi parapijonai ir kad tą protestą perduoti vyskupui ir praszyti jo, kad kun Varnagyrį praszalintų su visu isz Brooklyno ir jo vietoj kad duotų geresnį kunigą, tokį kuris ne koliotų parapijonų, bet žmoniszkai su jais apsieitų. Mums rodosi, kad sunku bus tokį rasti Amerikoj, kadangi czia veik visi kunigai su parapijonais teip elgiasi, kaip kunigas Varnagyris; yra dar niekesni.

Sunku bus vienog parspijonams ką nors pelnyti, kadangi bažnyczia užraszyta ant vyskupo: pagal krasztо tiesas, parapijonai, nors bažnyczia statyta už jų pinigus, jeigu ji užraszyta ant vyskupo, ne turi ant jos ne jokių tiesų, kadangi bažnyczia yra ne jų, bet vyskupo; ją juk pats parapijonai sutiko vyskupui atiduoti, o jis turi tiesą savo bažnyczioj tokį kunigą laikyti, koks jam patinka. Reikėjo neužraszinėti vyskupui savo bažnyczios, tai joje parapijonai galėtų sziokią tokią valią turėti. Be parapijonų pritarimo jukne eks bažnyczios vyskupui užraszyti ne galėjo. Jeigu tas padaryta be parapijos žinios, tai sude reikia tą parodyti, o tąsyk sudas gali atimti nuo vyskupo be pamato ant jo užraszytą bažnyczią. Reikia pirma turėti savo bažnyczią ir laikyti ją kaipo savo savastį, tąsyk nė vyskupas, nė prabaszczius nesielgs su parapijonais kaip su savo bandžiauninkais. Tąsyk ne kunigas bus ponu parapijonų, bet jie turės tiesą kunigui reikalavimus statyti. Reikia gerai suprasti reikalus ir sanlygas musų parapijų ir stengtiesi pataisyti jose tą, kas reikalauja pataisymo, ginti jas isz visų pajiegų nuo godumo svetimtauczių, tąsyk ne busime vergais musų kasztais užlaikomų kunigų. Kitaip ne galima isz verguvės iszsiliuosuoti.

Kriauczius.

Isz Boston, Mass.

Atvažiavo czia isz Baltimorės neprigulmingas kunigas Dilionis ir laikė prakalbą svetainėj po. 318 W. Broadway str., Savo kalboje užgriebė jis visokius klausymus apeinanczius lietuvius. Pirmiausiai perkratinėjo musų politiszkus reikalus Maskolijoj ir Amerikoj; priminė, kaip persekiojanczioms lietuvius valdžioms padeda dvasziszkija savo denuncijacijoms: kad tik įtikti valdžioms, kad tik užsipelnyti ant jų malonės, tuli kunigai nesidavi denuncijuoti savo locnus brolius, iszduoda juos persekiojanczioms mus visus valdžioms.

Paskui peikė musų nesutikimus, stoką vienybės. Užgriebė ir Bostono prietikius, kur lietuviai stovi prieszplytų kruvą ir viens ant kito szniurioja: vieni nori jų kasztais pastatytą bažnyczią padovanoti svetimtauczių vyskupui, kiti gi, sumanesniejie, nori, kad ji pasiliktų lietuvių savasczia. Kalbėjo apie socializmą, kalbino lietuvius laikytiesi socialistų partijos, kuri vien gali pagerinti darbininkų buvį. Kalbino darbininkus laikytiesi kruvoj, organizuotiesi į tvirtus rysziusi, kadangi tik toki duoda galybę, tik susiorganizavę darbininkai gali pasekmingai atsiremti priesz iszsnaudojimą kapitalistų. Kunigai pirma keikė ir niekino unijas, o dabar jau, bent tuli isz jų, žinoma iszmintingesniejie ir aukas joms duoda; daro tą ne isz meilės darbininkų, bet todėl kad ir dvasziszkija bijosi susiorganizavusių darbininkų, bijosi susiorganizavusių darbininkų galybės, todėl stengiasi jų draugais pasirodyti, kad ne reiktų kraustytiesi į Kanadą malkų kapoti. Laike prakalbų atsirado vienas, kuris pradėjo net akmenis mėtyti, bet vietoj į Dilionį, pataikė į langą, už kurį reiks užmokėti. Geriau juk ant prakalbų, jeigu jos ne patinka, neiti, bet atėjusio kiekvieno pareiga užsilaikyti gražiai, kaip tai daro visi civilizuotesni žmonės. Jeigu Dilionio prakalbos ne geros, tegul ant jų neina, o tąsyk jis kalbų laikyti ne galės, kadangi ne bus kam klausyti. Keldami maiszatį, užsilaikydami neramiai, juk pats savę žemina, o Dilioniui užkenkti ne gal.

Antrą vakarą, 20 d. spalių, buvo paimta didesnė svetainė, kadangi į aną, kur pirmą vakarą atsibuvo prakalba, ne visi norinti paklausyti galėjo patilpti. Antrą vakarą į salę susirinko tiek žmonių, kiek tik galėjo patilpti. Asabiszki Dilionio prieszai, arba vadovų sukurstyti, žadėjo atsineszti net pasmirdusių kiauszinių, bet ant laimės antros susirinkimas apsiėjo be klauszinių, tik prie durų girdėt buvo neaiszkus murmėjimai, įsztikro vienog su savo karžygiszkais darbais ne dryso pasirodyti. Antrą vakarą savo kalboj Dilionis ragino lietuvius laikytiesi vienybės kaip politikoj, teip ir darbininkiszkuose reikaluose. Kalbino užmirszti nesutikimus, liautiesi vaidų ir besipravardžiavimų. Nors tuose pamokinimuose nieko naujo ir nežinomo nėra, bet nėra ir nieko blogo; apskritai, jeigu musų broliai gyvęs nors pagal Dilionio pamokinimus, visgi bus geriau negu besipiaunant, neužsikenczіant, kaip dabar. Jis kalbino pamylėti viską, kas yra lietuviszko; peikė tuos lietuvius, kurie rėdosi į svetimas plunksnas. Ragino merginas ir moteris tverti moteriszkas draugystes, organizuotis, griebtiesi skaitymo apszvieczianczių protą rasztų, kadangi be protingų moterų nė jokia tauta negali pasikelti.

Ant prakalbų buvo ne tik vyriszkiai, bet moterų ir merginų ne truko, kas Bostone ne tankiai pasitaiko. Tikimės, kad toliau musų merginos ir moterys nesiszalis nuo prakalbų, kada jos pas mus bus parengtos, nors kalbėtojai butų kiti. Ant prakalbų visgi szį tą galima ir naujo iszgirsti, o musų moterims ir merginoms dar daugelis dalykų, kitų tautų moterims nuo seniai žinomų, bus dideli naujiena, iszgirsti gal apie tokius reikalus, apie kokius dar ne girdėjo.

Prakalbų, kokios jos ne butų, nėra ką bijotiesi. Kiekvienas juk turi protą ir gali jau atskirti blogą nuo gero, tegul todėl isz kalbų paima gerus pamokinimus, o atmeta ir ne paiso ant piktų. Nežiurėkime, kas mus mokina, bet ko mokina. Priežodis juk sako, jog kartais ir nuo velnio galima ko nors gero iszmokti. Neklausykime todėl kalbėtojų kalbinanczių kelti vaidus ir nesutikimus, ardyti vienybę terp brolių, nors prie to prikalbinėtų net tie, kuriuos papratome už szventus laikyti, o klausyme gerų pamokinimų, nors gero mokintų pats szėtonas.

G.T.

Isz Scranton, Pa.

Artinasi rinkimai, tai politikieriai visokiais budais, siulydami alų, žadėdami policijantų vietas lietuviams, stengiasi jų balsus laimėti. Pas vieną republikonų

tarną yra užkabintas net pagarsinimas, kad lietuviams, kurie ateis ant republikonų mitingo į Auditorium salę, bus duota funda. Mat kaip tas lietuvis niekszas žemina savo vientautczius, kad už lietuvių balsus gauti nuo stalo didesnių politikierių nubyrėjusius trupinius. Kodėl jis kitiems už atėjimą ant republikonų mitingo ne drysta fundos pasiulyti? Kadangi kiti už tokį pasiulymą galėtų antausius apdaužyt.

16 d. spalių buvo parengtos prakalbos socialistų partijos. Kalbėjo: Fischler — lenkiszkai, L. Valentinaviczia — lietuviszkai. Vienas kapitalistų tarnas stengėsi prakalbos ardyti, trepsėdamas laike kalbų.

17 d. spalių socialistiszki kalbėtojai stejo ant salės kalbas laikyti, bet kad ne turėjo daleidimo, tai policistai ne davė kalbėti. Kalbėtojai pakvietė norinczius jų kalbą klausyti ant tuszczio lioto. Visi sutiko ir 700 žmonių nusekė paskui kalbėtojus ant tuszczio plisciaus. Kalbėtojai iszrodė visus szelmystas kapitalistų partijų, kad tik darbininkus vergovėj ilgiau palaikyti. Girdi, kapitalistų partijos pietiniuose stetuose negrams atėmė balsavimo tiesas, tą jie gal daryti ir su baltve dziais darbininkais, jeigu jie nemokės giuti savo reikalų ir jeigu į laiką neapsižiurės. Kalbino darbininkus 4 d. lapkricz o balsuoti tik už kandidatus Darbo Partijos, ne pardavinėti balsų kapitalistams.

19 d. spalių socialistiszki kalbėtojai parengė susirinkimą ir laikė prakalbas toj salėj, kur pirmą kartą policistai jiems kalbėti ne daleido. Ant prakalbų atkako apie 2000 žmonių.

Darbininkas.

Shenandoah, Pa.

17 d. spalnio lietuviai socialistai perengė parodą ir susirinkimą su prakalboms. Net svetimtaucziai gyrė lietuvius, kad su tokioms iszkilmėms ir teip meiliu gai priima atkeliavusius svecziu s, kurie atkako czia aiszkinti socialistų partijos reikalus ir viso kius soci li-zkus klausymus. Paroda prasidėjo 7 val. vakare, kurioje dalyvavo lietuviszkas benas, 20 raitelių ant baltų arklių ir apie 2000 pėk-zczių. Anglijonai stebėjosi, žiurėd mi į parodą, kadangi jie ne tikėjo, kad "polanderiai" (Argi ne atsirado nė vieno, kuris butų nežinanczius anglijonus pamokinęs, kad lietuviai ne "polanderiai"? Rd.) gali tokias parodas parengti, kadangi laikė juos už menkai suprantanczius apie socializmą. Daugelis ypacz angl jonų kalbino ir savo vientautczius glaustiesi į kruvą su lietuviais socialistais ir su jais iszvien kovoti už darbininkų gerovę su neturincziais gėdos kapitalistais.

Kalbėtojais buvo kandidatai ant visokių urėdų, pastatyti socialistiszkos part jos, kaip antai: J V. Staiton, Charles Heidrick, M. E. Dru ir musų vientautis Adolfas Taboras. Ant salės susirinko apie 3000 lietuvių. lenkų ir anglijonų pakl usyti prakalbų. Labiausiai sus rinkusiems patiko kalba p. Staitono, kuriam ypacz susirinkę dėkavojo garsiais rankų plojimais. P. Staiton aiszkino sus rinkusiems apie kapitalistų nedorybes ir prispaudimą, kokį kenczia nuo jų dirbanczios luomos. Aiszkino, kad tik susidrutinu-i socialistų partija gali ją iszliuosuoti isz po kapitalistų verguvės ir pigerinti buvį.

Liet. Kliubo Komitetas.

Isz Waterdury, Con.

Czisnyk-z ė Socialistų Laisvamanių kuopa 15 d. Spalių parengė susirinkimą su prakalboms. Kalbėjo neprigulmingas kunigas Dilionis isz Baltimorės. Apart kitokių dalykų, Dilionis kalbėjo ir apie socializmą. Apart prakalbų, buvo dainos ir dekliamacijos, ką atlieko viet nės jaunos merginos.

Žmonių prisirinko gana daug ir per visą laiką visi užsilaikė gražiai.

Atlikusius nuo kasztų pinigus padalinome sziteip: 3 dol. parėmimui socialistų partijos, 2 dol. ant kankintinių, 3 dol. ant naudos besimokinanczios jaunuomenės.

Kuopos sekretorius.

Isz Mahanoy City, Pa.

Užtojus anglekasių sztraikams, laikraszcziuose galėjai patikti žinias, isz kurių matyt buvo, kad Amerikoj yra kunigai nekenczianti darbininkų, besistengianti jiems kenkti tai melagingais apszmeižimais, tai prikalbi nėdami grįžti į darbą, apleisti savo draugus ir vaduvus. Mes ant savo kunigo ne galime skystiesi: jis isz pats pradžių laikė darbininkų pusę, kalbino juos laikytiesi vienybėj, ramino net per pamokslus.

Dėl sztraikų viskas pas mus apsitojo: nėra nė vestuvių, nė balių, nė provų suduose, nė pesztynių ir girtuokliavimų; per visą vasarą ne buvo nė vieno pikninko; ne girdėt ne besipravardžiavimų. Dieve duok, kad ir pasibaigus sztraikams but toks jau sutikimas kaip dabar ir kad visi e gtusi gražiai.

Vienturtis.

Isz Elizabeth, N,Y,

Kaip buvo garsinta „Lietuvoj" 18-ta d. Spalių buvo parengtas balius ir teatraliszkas perstatymas p. a. „Vaito piiszlysta". Teatras nusidavė labai gerai, aktoriai savo roles atlosze kuo geriausiai, o ypatingai merginos. Žmonių buvo arti trijų szimtų. Galėjo but daugiau, bet ką daryti, kad daugumas czianykszczių lietuvių negali supraszti naudos isz teatraliszkų perstatymų. Visi buvo užganėdinti, publika dėkavojo aktoriams grausiais delnų plojimais.

Roles buvo sekancziai paskirstytos: Vaitas — Jurgis Orinikaitis; Zabilas — Antanas Peliackas; Blynas — Antanas Stuczka; Belazoras — Mikolas Poszka; Jonas, Vaito tarnas — Aleksandra Szudlauckas; Franuse Jasinskiutė — Agota Goberiutė; Morta Szopienė — Ona Krivickiutė; Katrė — Jieva Bujauckiutė; Rozalija — Juzė Lanceviciutė. P. P.

Isz Stanford, Conn.

Lietuvių yra czia ne didelis burelis, vaidų terp jų nėra, gyvena sutikime ir vienybėj, kaip pridera vaikams vienos tėvynės.

1 d. spalių užsidėjo czia lietuviszka draugysta po vardu Szv. Jono. Virszininkais likosi iszrinkti: pirmsėdžiu — Ign. Gruszas; jo vietininku — Dominikas Majauskas; kasierium — Motiejus Panczikonis; fin. ekr. — Franciszkus Kaszelonas; antras sekr. — Petras Jakuleviczia.

Terp czianykszczių lietuvių mažai yra skaitanczių knigas ir laikraszczius. Neseniai isz Branford pribuvo czia 8 lietuviszkos szeimynos ir daug pavienių. Yra czia ir kelios szvarios lietuvaitės, bet yra ir ne labai gražiai besielgianczių. X.

Nauji iszradimai.

*** Prancuzijoj kareiviszkos valdžios neseniai atliko pasekmingas bandavones su nauju iszradimu ne mažos vertės. Iszradimas tas yra tai prietaisa, kuri pritaisyta prie kareivių karabino, padaro tiek, kad ne girdėt visai szuvių, prie szuvių ne matyt nė liepsnos nė dumų, nors kareiviai szaudytų su senu duminiu paraku. Prietaisa ta yra tai dudėlė, padalinta į dalis, truputį ilgesnė ir ploniesnė už vamzdį, kurią, jeigu reikia užslėpti balsą, liepsną ir dumus, prisriubuoja prie karabino. Po szuviui gavai, daranti balsą, dumai ir liepsna pereina į aną dudelę ir isz jos palengva iszeina. Todėl prie szuvio ne girdėt nė balso, ne matyt liepsnos ir dumų.

*** Lekiszkas fotografis Jurkiewicz isz Prremysl io, Galicijoj iszrado budą perneszimo ant zilkinių audimų visokių fotografiszkų paveikslų ir abrozdų ir tai naturaliszkose p rvose.

Verdantis ežeras.

Vidurinėj Amerikoj, ant salos Dominica, buvo verdanczio vandens ežeras. Gruodžio menėsyj szių metų ant tos salos atkako ant moks i-zkų tiriniėjimų anglijonas Wilfred Eline, kuris, keliaudamas po visokius žemės krasztus, lankė vietas mažai isztirtas ir mažai lankomas. Ant salos Dominica visa žemė buvo karszta, iszrodė kaipi kad plona žemės pluta butų tik užsidėjusi ant įkaitusios lavos. Kur ne kur ant tos salos pavirszians veržėsi isz žemės verdanczio vandens szaltiniai, o draugo su vandeniu ir nuodingi garai. Ant viso salos pavirszians, užimanczio plotą 16 angliszkų mylių ploczio ir 30 mylių ilgio, visoki augmenys ir medžiai auga labai tarpiai, todėl sunku prisigriebti toliau nuo kranto, tik 20 metų atgal užtiko salutės viduriuose verdanczio vandens ežerą. Ežeras tas yra ant kalno turinczio 2000 pėdų augszczio, turi jis tik 300 pėdų diametro; krantai jo augszti ir status. Be abejonės jis seniau tvėrė vulkano kraterą, bet dabar užgesusio, ar su visu, ar tik ant tulo laiko. 20 d. gruodžio pereitų metų augszcziau paminėtas angliszkas tirinėtojas su dviem negrais vedėjais nutraukė prie to verdanczio ežero ir po dviejų dienų sunkios kelionės per rietenų tankumynus, prie jo prisigriebė. Anglijonas ne paisė ant persergėjimo negrų, su drasesniuoju isz jų sėdo į valtį ir nuplaukė ant verdanczio vandens. Ant ežero vidutio abudu, teip anglijonas, kaip ir irkluojantis negras, puolė į valtį ir daugiau ne pasikėlė. Pasilikęs ant kranto antras negras persigando ir leidosi bėgti. Atbėgęs į Laundatą jis praneszė apie tai, kas atsitiko. Iszsiuntė pagelbą, bet atėję, rado valtyj lygiai anglijoną, kaip ir negrą negyvus. Ant vandens pavirszians mat prisirinko isz žemės vidurių daug nuodingų dujų, turbut anglinės rugszties, nuo kurios ir užtroszko tirinėtojas ir jo vedėjas. Seniau ties ežeru nuodingų dujų ne budavo. Paskui su visu prapuolė vanduo minėtame ežere ir tuojaus po prapuolimui czia vandens atsivėrė vulkanai ant salų Szv. Vincento ir ant Martiniques, kurių iszsiveržimai teip daug žmonių gyvasczių atėmė. Matyt prapuolimas ežero ant salos Dominica ir iszs veržimai vulkanų ant Szv. Vincento ir Martiniques turi kokį susiriszimą, bet kokį, nežinia.

Vietines Žinios.

— Ateinantį nedėldienį, aptiekoj Dro Graiczuno atsibus susirinkimas "Auszros" Dr-tės. Nėsinti prie szitos Dr-tės prisiraszyti, arba nors paaukauti pagal isz galę kiek pinigų ant naudos besimokinanczios lietuviszkos jaunuomenės, vargą ir tankiai alkį kenczianczios laike mokslo, teiksis ateiti ant minėto susirinkimo ir prisiraszyti prie draugystės, arba sudėti aukų.

— Pereito panedėlio rytą, Washington Parke, rado kuną buvusio garlaivių agento, szvedo Nels Andersono. Negyvėlis turėjo perszautą galvą, kulka buvo įlindusi per ausį. Kadangi revolveleis ne rado, tai nežinia, ar Anderson pats nusiszovė o revolverį kokssai praeivis paėmė, arba gal jis likosi kitų nuszautas.

— Pereitos nedėlios naktyj, isz szėpos auksinų iszdirbimų fabrikantų Wechtero & Weinmanno, Masonų trioboj, ant State str., ne sugriebti vagiliai paszlavė deimantų ir kitokių brangių akmenėlių už 10000 dol. Kas žingeidžiausia, kad szėpą rado užrakytą, o joje truko brangenybių.

— Sveikatos užveizda garsina, jog vando visose traukimo staciose yra ne geras, jame yra daug visokių vodingų bakterijų; todė žaliaš yra vodingas gerianczių žmonių sveikatai; gerti galima tik pervirintą.

— Pereitos nedėlios dieną Chicagos lietuviszkoj Apveizdos-Dievo bažnyczioj su didelėms iszkilmėms atsibuvo paszventinimas varpų.

Apvaikszcziojimas Simano Daukanto gimimo dienos.

Dr tė Simano Daukanto, Chicagoj, nedėlioj, 26 d. Spalių, 1902 m. turėjo IX apvaik-zcziojimą Parodoj ėmė dalyvumą szio Draugystės: „Teisybės Mylėtojų", „Liuosybės", „Lietuvos Sunų" ir „Simano Daukanto". Po trumpų vaikszcziojimų gatvėms: 33 czia, Auburn ave. Morgan str,. 33-czia Place, 34 ta Place, suėjo į Freiheit Turner S lę, ant 4 tos val. Prasidėjo prakalbos. Pirmiausiai Dr-tės Sim. Daukanto prezidentas, p. A. Bijanskas, atidarė apvaikszcziojimą, spreikszdamas mieį tos szventės, taigi kad tai yra atminimas Simano Daukanto gimimo dienos. Nors jo gimimo diena iszpuola 28 d. Spalių, bet musų sanlygose ne galint tą dieną parengti apvaikszcziojimo, parengiame 2 dienoms pirmiau. Pirmiausiai kalbėjo advokatas F. P. Bradchulis. Savo kalboj jis nurodė, kaip kittaucziai turi garsius rasztininkus mokslinczius ir tt. mes turime szjrdien atmintį ypacz tą, kuris pirmutinis pradėjo lietuviszkas knygas raszyti. Laikui bėgant mes sulaukėme jau keliolikos rasztininkų, tuli isz jų net szaltuose Sberijos tyruose alksta, todėl kad užsiėmė raszymu lietuviszkoj kalboj knygų.

Potam dekliamavo mergaitė Maria Bijanskaitė eiles, „Meilė Tėvynės". Toliaus kalbėjo p. A. Rudauskas, apie rupestingumą S m. Daukanto, kuris parupino „Lietuvos Istoriją" ir kitas knygutes. Kalbėtojas ragino grieb tiesi prie skaitymo naudingų knygų, isz katrų mes daug galime pasimokinti ir pastoti lygus kitiems. Potam M. Lietuvė dekliamavo eiles „Apie Lietuvą". Paskui 4 seserys Jovaiszaitės padainavo dainą „Sudiev Lietuva", pritariant ant piano p. V. Juszkai. Potam dekliamavo Antosi Žimonczaitė eiles „Senovės paminėjimas". M. Laukienė kalbėjo apie moteriszką klausymą, kaip szjadien vyras laiko moteris pavergę, neduoda mokslo vienog nori turėti isztobulintas lietuvaites; bet isz kur tokias imti, jeigu tėvas savo dukterims neduoda mokslo? Kalbėtoja ragino moteris vienytiesi tverti draugystes ir tt. Paskui seserys Chmielauskaitės padaina vo angliszkai „October". Potam kalbėjo p. Fr. Eismontas apie musų gyvenimą Amerikoj, kur radome antrą tėvynę; aiszkino musų pareigas, kalbino nepamest savo prigimtą kalbą, skaityti lietuviszkus rasztus ir lavintiesi, kadangi per skaitymą rasztų mažai apszviesti, atkakę isz tėvynės gali daug pasimokinti. Helena Jovaiszaitė dekliamavo eiles „Saulė szviesioji, kada užtekėsi". Potam p. A. Olszevskis, „Lietuvos" iszleistojas, turėjo kalbą apie Lietuvių Istoriją. Kada musų tauta buvo dar laisva ir nepriguliminga; kaip susivienyjo su lenkais, ir kaip lenkai pavergė lietuvius, jie savo tėvynėj tapo vergais lenkų; ant augsztesnių urėdų galėjo patekti tik sulenkėję bajorai arba lenkai ir sulenkėję kunigai. Kalba tai tautos esybė: kada kalba miresta, nyksta ir tauta. Iszrodinėjo lietuvių skriaudas nuo lenkų ir priėjo prie musų sziądieniszkų rasztininkų ir iszrodinėjo jų vargingą padėjimą. Įneszė, kad, atsiminę apie juos, atjaudami jų vargus, paszvęstume nors naszlės pinigėlį; publika pritarė, todėl buvo padaryta kolekta. Geros valios tautiecziai sumetė $10.01. Pinigai tie pavesti kankintinių fondui.

Ant galo p. A. Bijanskas, prezidentas Dr-tės Simano Daukanto, trumpoj kalboj padėkavojo atsilankiusiems. Ant to apvaikszcziojimas pasibaigė 6 30m. vak. Potam buvo balius ant Dr-tės naudos.

Publika gražiai per visą laiką užsilaikė.

Apvaikszcziojimo rasztininkas.
M. J. Damijonaitis.

Draugysczių Reikalai

CHICAGO. Dr-tė Simano Daukanto tures savo metini susirinkima nedelioj, 2 Lapkriczio, 1-ma val. dienos, K. Liaudanskio saleje, 3301 So. Morgan Street, ant kurio visi sanariai privalo buti. Už nepribuvima bausmė pagal Draugystės instatus.

M. J. Damijonaitis, 924-33 rd Street

CHICAGO. Kuopa "Tevynes Myl. Dr-tes" tures savo susirinkima nedelioj, 2 Lapkriczio, 7 val. vakare P. Szlekio saleje, 3321 Auburn ave., ant kurio visi sanariai ir noriati prisiraszyti teiksis buti, bus apsvarstymai naujo Centraliszko Komiteto, J. M. Damijonaitis 924 33 St.

Chicago. Dr-te D.L.K. Gedemino tures savo metini baliu subatoj, 8 Lapkriczio, czeku Atlas saleje, 32—34 Emma St. Prasides 7:30 val. vakare. Inženga vyrui su motere 25c. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti. (11—7) Komitetas.

Brooklyn, N. Y. Dr-te Lietuvos Sunu tures savo 3-czia metini balių subatoj, 8 Lapkriczio, Caeciljos saleje, 101—103 Grand St. Prasides 7:30 val. vakare. Inženga vyrams su pasidejimu drabužiu 15c., o vyrui su motere 25c. Ant baliaus dainuos sutaikintais balsais Teatraliszka Giesminiuku Simano Daukanto Dr-te. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti.

Komitetas.

Balius ir Prakalbos.

Brooklyn, N.Y. D.L.K. Vytautauto Dr-te tures dideli baliu ir prakalbas panedelyj, 3 d. Lapkriczio, saleje A. Milleriо, 27 Hudson ave., Brooklyne. Prasides 7:30 val. vakare. Inženga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia skaitlingai susirinkti ant smagaus pasilinksminimo.

Komitetas.

Padekavone.

Parapija Apveizdos Dievo ir jos klebonas kun. E. Stefanaviczia siunczia szirdinga acziu tiems kuhigams ir Draugystems: D.L.K. Vitauto, Sz. Jurgio, Sz. Franciszkaus, Sz. Antano, Apveizdos Dievo, D.L.K. Gedemino, Sz. Jono, Vysk. M. Valanczausko,, Sz. Martyno, Sald. Szirdies Jezaus, Sz. Juozapo ir Sz. Izidoriaus Artojaus, kurios eme dalyvuma paszventinime musu parapijos varpo. Tegul Jums Viespats Dievas laimina už jusu patarnavima, aukas ir gerus velyjimus. Su guodone.

Klebonas, Kun. E. Stefanaviczia ir

Komitetas.

Balius, Balius!

Wilmerding, Pa. Lietuvos Sunu Dr-te tures savo antra metini baliu, czetverge, 27 Lapkriczio, Turner saleje, Braddock, Pa. Prasides 5 val. vakare. Inženga vyrams 50c. moterims ir merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites vietinius ir isz aplinkiniu miestu kvieczia atsilankyti. Balius bus be svalginanczių gerymu. Komitetas

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Antano Kazlausko isz kaimo Burkenu, Szylelio parap., Raseiniu pav., Kauno gub.. Tegul jis atvažiuoja pinigu atsiimti, kurie pas mane yra, nes asz netrukus isz czia iszvažiuosiu. Tegul pasiskubina.

Jos. Rabiza,
Box 149. Springvalley, Ill. (31—10)

Pajieszkau Jono Balsio, Suvalku gub., kaimo Szaiczių, antra kart atkakes Amerikon. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Joseph Balsis,
Sutersville, Westmoreland, Pa. (31—10)

Pajieszkau savo dedienes Atkoczaitienes ir pusseseriu Petroneles ir Jievos Atkoczaicziukiu, Suvalku gub., Vilkaviszkio pav., Oszkiniu gm., kaimo Starku. Jos paczios ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Juozapas Paltanaviczius,
711 Millbury St., Worcester, Mass. (11—7)

Pajieszkau Juozo Pauliuko Kauno gub. Raseiniu pav., kaimo užlaukes, 30 metu senas, vidutinio ugio, apvalaus balto smulkiai iszberto veido, geltonu usu, plaukai per viduri skiriami, angliszkai mažai te moka. Antro pajieszkau Stasio Kasiulio, augsztesnio ugio, pailgo juosvo veido, liesas, pilkais plaukais, biski sukumpes, angliszkai ne moka, paeinu isz Kauna gub. ir pav., Vilkijos parap., kaimo Padauguvos. Kas juos užtemis tegul kuogreicziausiai duoda žine, o gaus $10 nagrados.

Villiam Norman,
Box 131 Penns Station, Pa. (31—10)

Pajieszkau savo pusbrolio, Antano Sziupienieaus, gyvenusio Shenandoah, Pa. vėliau Spring Valley Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Antanas Sziupienis,
Box 58, Elco, Washington Co., Pa.

Pajieszkau savo pusbrolio, Dominiko Gailiuno, Klemenso ir Jono Motiejucziu, Telesforo Rakszczio ir Kazimiero Kvedaro, visi Kauno gub., Szialiu pav., Joniszkes parap., gyveno Chicagoje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jos. Mettison,
Box 142, St. Charles, Ill.

Pajieszkau Petro Mirauskio, Kauno gub., Raseiniu pav., gyveno Scranton, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jonas Sadovskis,
523 Market St., Waukegan, Ill.

Pajieszkau Tamosziaus Rutkausko, isz kaimo Mariszkes, Panevežio pav., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Vincas Drasutis,
Springvalley, Ill.

Pajieszkau savo draugu: Petro Pecrauskio, Telsziu pav., Salantu parap. ir Jono Grakalskio, Raseiniu pav., Laukuvos parap., Sarbicu kaimo, abu Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Joseph Milaszius,
2717 Q Street, South Omaha, Nebr.

Pajieszkau Selvestro Krupo, isz Vilniaus gub., 20 metu senas, ant veido turi du randu, viena ant nosies, kita pagal ausi, eidamas krypuoja, sznekedams maskoliuoja. Kas ji kur užtemytu teiksis man duoti kuovejkiausiai žine, o asz dvigubai už ta geradejyste atsimokesiu.

Joseph Valiukas,
2615 9-th ave., West Troy, N. Y. (7—11)

Pajieszkau savo dedes, Vincento Babono, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Ginczasiczių. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso.

B. Levanas,
Box 294, Coal Center, Pa.

Auszros Dr-tes fondas.

Nuo sanariu iplauko.....16.00
Frank Dailyda, Chicago 50
Buvo.....97.04
Sykiu...$113.54

Aukos ant Kankintiniu.

Ant Sim. Daukanto Dr-tes apvaikszcziojimo Chicagoje surinkta 10.01
Buvo.....19.21
Sykiu.....$29.22

Kas nori važiuoti in sena kraju.

Tegul važiuoja szioj nedelioj arba ateinanczeme utarninke; nes iszeina greicziausi laivai. Nedelioj važiuoja 4 lietuviai, jau szifkortes turi isz pirke. Utarninke važiuoja 3, szifkortes tepgi turi iszpirke. Norinti važiuoti gausite szifkortes "Lietuvos" redakcijoj drauge važiuoti su anais lietuviais. Reikia iszvažiuoti isz Chicagos nedelioj 10:30 ryto. Laivas plauks tik 6 dienas, o utarninke reik iszvažiuti isz Chicagos 3 po pietu, laivas plauks 9 dienas.

A. Olszevskis.

Radikaliszkas Iszgydymas: Reumatizmo drugio, kosulio, papučku nuo veido, plauku nusilpimo, užsi kreczianmu ir visokiu ligu. Mes duodame rodą i gyduoles su drukuotu aprasymu kaip jas vartoti Butinai reik aprašyti ligos symptomus. Drs Brundza Co. Bridway & S.8th st., Brooklyn, N.Y.

Vaikai ir alkoholius.

Visi daktarai tvirtina kad alkoholiniai gerymai neturi but vaikams duodami jokiuose atsitikimuose, nors tuli pripažysta, kad laike nežlebczio jimo ar silpnumo maža doza tikro vyno gali buti duodama. Geriausias rezultatas yra gaunamas isz Trinerio Amerikoniszko Eixiro Kartojo Vyno, susidedanczio isz gryno vyno ir kalninių žolių. Tos žoles tyldo suarzinima žarnu ir sudrutina organizma, vynas teipgi veikia kaipo pabudinantis vaistas. Visuose atsitikimuose nerv szkumo, nustojme atminties, moteriszkose ligose, nežlebczio jime, nedatekliui kraujo, nuolatinime galvos skaudejime, sziai gyduolei jokia kita nesus lygins. Apart to, szis vynas yra gardus, jeigu ji sumaiszysi su vandeniu ir dadesi cukraus, tai ture-i gardu ir sveika geryma, be jokiu chemikaliszku damaisizymu, niekum sveikatai nekenkenti. Pirkti galima kiekvienoje aptiekoje arba pas pati savininka, Juozapa Trineri, 799 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

EXTRA! Ar sergi reumatizmu? ar skauda tau galva, pečius, strėnas, rankas, rytmetyj atsikėlus iš lovos kojoms negali primint, mėšlungis traukia? rašyk pas mane indėdamas už 2c pačto marke, o aš pasakysiu kokiu budu be daktaro ir gyduolių išsigydysi pats savo namuose. Paduok savo tikra adresa. Adresuok: A. Lietuvis, 3321 Auburn Av., Chicago, Ill.

ETHNOLOGIJA,
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

kadangi tas kartais verčia ir savo gyvastį ir kailį prieš priešus statyti, o to pralobėliai ne mėgsta. Todėl, besididinant turtams, pralobusios augštesnės luomos pradėjo jieškoti kelių, kaip nuo nemalonios tarnystos išsiliuosuoti ir žinoma, tas jiems, su pagelba papirkimų, pasisekė, kadangi į pabaigą Grekijoj visos augštesnės luomos, kaip kiekviename umai pralobusiame krašte, buvo sudemoralizuotos, demoralizacija apėmę net tiesdarius. Nuo IV šimtmečio prieš Christaus užgimimą, prekėjai vedanti užjurinę prekystą likosi paliuosuoti nuo tarnavimo kariumenėj; su laiku ir kitos pralobėlių luomos tampa paliuosuotos nuo pildymo tų pareigų.

Toliaus daleido silpnesniems ukėsams, ant atlikimo kareiviškos tarnystos pasisamdyti kelis kitus. Nuo to laiko daugelis pralobėlių pastojo silpnais. Ir efebijose, susidedančiose iš vaikų pralobusių ukėsų, vietoj lavintiesi kareiviškuose užsiėmimuose, jie velyjo praleisti laiką ant visokių pasilinksminimų su jaunoms moterims, ant girtuokliavimo ir mėtymo kaulelių, žinoma iš pinigų ir ant kitokių, nieko bendro su jų pašaukimu ne turinčių užsiėmimų. Dideli turtai niekur ne pakelia nė narsumo, nė doros; nupuldė jie geras ir grekonių ypatybes, terp jų pasėjo demoralizaciją.

Tuom tarpu pralobusi Grekija turėjo daugiau priešų, negu kada ji turtų mažai turėjo, bet užtai daugiau pasižadėjusių už jos naudą ir garbę gyvastį žudyti. Kadangi terp augštesnių pralobusių luomų tokių buvo mažai, viešpatystė turėjo, vietoj besišalinančių nuo kareiviškos tarnystos pralobėlių, jieškoti apginėjų savo reikalų ir rubežių terp kitų luomų, kurios pirma buvo paliuosuotos nuo tarnavimo kariumenėj; samdė svetimtaucziu s, padarusius už karės amatą, teip kaip antai plėšikai plėšimus ir užmušystą laiko už geriausią amatą. Pasitraukus nuo gynimo tėvynės pralobusioms luomoms, noroms ne noroms, Grekija apginėjus turėjo samdyti terp ypatų doriškai nupuolusių, neturinčių tėvynės, einančių į kares tik todėl, kad jose, plešiant priešų ir draugų turtus, lengviau pralobti negu dirbant ką kitą. Toki samdyti kareiviai ne pažinojo nė tevynės meilės, nė doriškų pareigų, kariavo už garbę ir reikalus tų, kurie daugiau mokėjo. Tie samdyti kareiviai buvo visų ne kenčiami, bet be jų Grekija paskutiniuose laikuose savo neprigulmystės ne galėjo apsieiti, kadangi pralobę jos ukėsai, gerybėse budami, atprato nuo karės: turtai juos sudemoralizavo ir jie savo pareigas sukrovė ant pečių pasamdytų kareivių; reikėjo krauti didesnius mokesčius ant ukėsų sprando. Tie samdininkai, įgavę didesnę galybę, reikalavo vis didesnių ir didesnių algų ir jų reikalavimus viešpatystė turėjo išpildyti, kadangi kitaip jie gazdino deginimų ir plėšimu tų kraštų, kuriems už pinigus tarnavo.

Efebijos iš pradžių buvo kareiviškoms mokykloms, kur jauni vaikinai mokinosi kareiviškų mokslų; jas priverstinai turėjo lankyti visi turinti atlikti kareiviška tarnystą, bet laikui bėgant, jos išsiveisė, pavirto į įtaisas panašias į šios dienos aristokratų kliubus; į jas priimdavo ant galo tik turtingus, galiučius per du metu linksmybėse be darbo laiką praleisti. Kadangi pralobėlių luomos visur ne mėgsta karės, ne mėgsta ant pavojaus statyti savo ypatą, tai ir efebijos, pralobėlių sumonopolizuotos, nieko bendro su lavinimu krašto apginėjų ne turėjo paskutiniuose jų buvimo laikuose. Jose visai ne mokino į pabaigą kareiviškų užsiėmimų, jos pastojo augštesnėms mokykloms, lavinimui proto aristokratų vaikų. Jose mokino: iškalbumo, grekiškos kalbos, literaturos ir filozofijos. Teip perkeistos efebijos išdavė su laiku vaisius: jos išdirbo pagarsėjusius savo laike teip vadinamus sofistus. Sofistai iš pradžių atsakė musų laikų apšviestunams, inteligencijai, bet ir jie su laiku nupuolė, išsiveisė, persikeitė į kariaujančius su liežuviu. Kiekviena įtaisa lavinimui ukėsų turi atsakyti reikalams jų, bet vedama ne atsakančiu keliu, iš krypsta iš tikro kelio. Tą matome ne vien Grekijoj, bet visame civilizuotame sviete. Kiekvienas amžis turi savo siekius ir ant atsiekimo jų tauta rengia atsakančias įtaisas: viduriniuose amžiuose Europoj už svarbiausią siekį laikė — sudrutinimą tikėjimo ir bažnyčios; dabar gi už tokį siekį laiko — sudrutinimą valdžios ir tautystės. Prie tų siekių taikamos buvo visokios įtaisos, visoki siekiai buvo primesti ir mokykloms. Jeigu vienog mokykla turi pašvęsti kokiam nors siekiui per daug vietos, tai tuom pacziu turi iškrypti iš tikrų vėžių, turi užsiveisti ir pastoja įnagiu ypatų arba atskirų luomų, įgavusių didžiausią įtekmę. Teip buvo ir su mokykloms: viduriniu amžių mokyklos pastojo įnagiu dvasiškijos, kuri, įgavusi didesnę valdžią, ne tiek rupinosi apie patį tikėjimą, kiek apie savo luomos reikalus, net patį tikėjimą pavertė į tokį jau savo siekių įnagį; dabar mokyklas stengiasi paversti į įnagius valdžių ir tautystės. Tokiu budu mokyklos, nors jų užduotis platinti apšvietimą ir mokslą, ne gali atsakyti savo mieriams, kadangi joms stengiasi primesti visai kitokią užduotį. Vidurinių amžių mokyklos sutvėrė tikėjimišką fanatizmą ir jo pasekmes, dabartinės gi išdirba arba valdžių garbintojus, kaip tai yra Maskolijoj, arba tautiškus fanatikus, neužkenčiančius prigulinčių prie kitų tautysčių, kitaip kalbančių, turinčių kitokius papročius žmonių. Kad kiekvienas fanatizmas, ar tai tikėjimiškas, ar tautiškas yra blogu, rodosi, tą gali suprasti kiekvienas protaujantis žmogus, bet prisirišimo prie tikėjimo ir prie tautystės nieks peikti ne gali, kadangi tas yra geru, kol yra mieroj, kol ne pereina į fanatizmą, į neužkantą visko, kas yra svetimu, kadangi ir nuo tų svetimų ne vieno gero gali-ma pasimokinti. Niekinimas visko sveti mo yra todėl blogu.

Teip buvo ir su sufistais: jie iš pradžių buvo reikalingi ir atgabeno ne mažą naudą, bet laikui bėgant, likosi išstumti iš tikro kelio.

Kadangi Grekijos mokyklos, kokios buvo, laikui bėgant, ne galėjo jų lankytojams suteikti visų reikalingų žinių, o pasikėlus prekystai ir pramonėms atsirado pralobėliai, galinti daugiau laiko pašvęsti protiškiems užsiėmimams, tai apsireiškė reikalas sutverti atsakančias vietas tokiems užsiėmimams. Atsirado atskiros ypatos, atsižymėjusios viso kiuose moksluose, ypač gi filozofijoj, Iš pradžių jos ne rengė speciališkų visokių mokslų kursų. Toki garsus savo laike vyrai kaip Plato ir Aristoteles susipažino su nepažįstamais Grekijoj mokslais budami svetimuose kraštuose, o paskui žinias papildė savo locnu protu ir darbais. Jų raštai pajudino skaitytojus, suteikė jiems norą susipažinti su tais ne pažįstamais Grekijoj mokslais, pagimdė protavimus, diskusijas susirinkimuose aristokratiškos jaunuomenės efebijose, Sokrates rengė pasikalbėjimus apie visokius dalykus; tą patį darė ir kiti. Pasikalbėjimai budavo apie visokius dalykus: apie dorą, apie svieto surėdymą, apie tikėjimą, net apie garbinamus dievaičius. Protagores, užklaustas, ką jis mislyja apie garbinamus Grekijoj dievaičius, atsakė, kad apie juos ne gali nieko kalbėti, kadangi jų ne pažįsta, todėl ne gali jų esybės nė pripažinti, nė užginti. Toki atsižymėję moksluose vyrai, kuriuos su laiku praminė sofistais, pradėjo efebijose ir kitokiuose susirinkimuose rengti ne tik pasikalbėjimus bet sistematiškas lekcijas visokių arba užmirštų arba naujų mokslų, stengėsi juos populiarizuoti, su jais supažindinti augštesnių luomų sanarius. Paprastais, kasdieniniais reikalais neužsiminėjo, rupėjo vien platinimas jiems žinomų mokslų ir žinių. Jie stengėsi supažindinti savo klausytojus su geometrija, su astronomija ir geografija. Jie mokino tų mokslų grekiszką jaunuomenę gimnazijose ir efebijose; ypacz didelėj garbėj pas juos buvo iškalbumas ir filozofija. Efebijose buvo įvesti speciališki kursai filozofijos. Tuose vienog laikuose, kada žydėjo mokslai, efebijos buvo aristokratiškoms įtaisoms, į jas patilpo tik didžturcziai turinti pakaktinai pinigų ir liuoso laiko, nereikalaujanti uždarbiauti ant prasimaitinimo. Naujos pažiuros ir nauji mokslai rado, kaip visur teip ir Grekijoj, daug priešų terp garbinančių senovę, kuriems rodėsi, kad nereikia vaikams žinoti daugiau, negu žinojo jų tėvai; tie priešai naujo mokslo keikė jį ir niekino, siundė ant platintojų naujų pažiurų ir mokslų. Kovoje už naują mokslą ir šviesą pražuvo vienas isz apšviesčiausių savo laike grekonių filozofas Sakrates. Šviesos priešai net to kius mokslus kaip geometrija ir astronomija laikė už nenaudingus, o kitus tiesiog apšaukė vodingais, kuriuos reikia isznaikinti. Laikui bėgant,

"Lietuvos" agentai.

ALLEGAENY, PA.
S. Dominaitis, 1436 Adams St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 257 4-th St.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Nujokas, 334 E. 55-th st.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.

BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
K. Balcziunas, 64 6-th st.

ELIZABETH, N. J.
Jurgis Orinikaitis, 75 Wall st.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,

NEW BRITAIN, CONN.
Motiejus Možeika, 398 Elm st.

BALTIMORE. MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st.

PHILADELPHIA, PA.
J. Baronas, 1002 S. 2nd Street.
M. A. Ignotas, 1124 S. Front St.

"Lietuvos" keliauianti agentai.

Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
Juozapas Matutis,
K. Labanauskas,
V. J. Ushkuris,
Frank Eismont.

Kuriems vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsirasyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.
"LIETUVOS ISZLEISTUVE.

Kas isz amerikiecziu nori gauti

"Darbininku Balsa"

ir kitus prigulinczius Lietuviu Soc. Dem. Part. rasztus, siusti "Dar. Balsui" rankraszczius, pinigus ar tureti kitus kokius reikalus, tesikreipia su tuomi prie musu draugo, Miszeikos.
Adresas.: V. Miszeika,
95 Canalport ave., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo Grocerne ir Buczerne arti lietuviszkos szv. Jurgio bažnyczios, su visoms italsoms, vežimas ir arkšys, biznis iszdirbtas; inmokejimas yra mažas, o reszta ant menesiniu mokesczių. Priežastis pardavimo: savininkas eina in kita bizni. Atsiszaukite in "Lietuvos" redakcija 924 33-rd St.
Chicago.

Pigiai ant pardavimo Buczerne su Groserniu su arkliu vežimu ir visomis prietaisomis. Czia gyvena daug lietuviu ir lenku, o szis tik vienas lietuviszkas sztoras. Czia lietuvys gali daryti gera bizni. Parduoda isz priežasties ligos. Adresuokite: (14—11)
V. Urbanovicz,
274 N. Chicago St., Kenosha, Wis.

Ar žinote, vyrai?

kad galite parvažiuoti in kraju už dyka. Raszykite indedami marke už 2c. o gausite visa informacija.
Joseph Rossell,
4 N. Washington St., Boston, Mass.
(14—11)

Naujausios Knygos.

Adomas Myckevyczia 1798 – 1855 m. Jo gyvenimas, rasztai ir darbai. Aprasze A. J. Daubaras.....15c.
Atminimai už motinos duszia. Apsakymas isz tikru atvitikimu kaip Lietuvoje Zekvijos atsibuva.....5c.
Aukos Kares Dievui. Parasze Jonas Grazys. Szi knygute labai suprantamoj kalboj apraszo visas kares kokios kada buvo ant svieto, kiek jos kasztavo, kiek žmoniu iszžude ir kiek žmonijai blogo atgabeno.....10c.
Grabnycziu žvake. Graži pasaka..5c.
Judoszius. Apraszymas kaip tull lietuviai laike lenkmeczio maiszto, 1863m. buvo sznipukais ir maskolians iszdavinejo savo brolius ant suszaudymo kitus iszstremimo Siberijon...5c.
Kas isz ko gyvena. Iszleido L. S. D. P. Parasze Dikszteln. Knygele gvildenanti darbininku reikalus.....10c.
Kur musu iszganymas? Knygele istoriszkai-politiszka — dideles vertes. Jos turinys: Latviu judejimas; Politiszkos partijos Czekijoje; Dabartine Lenkija ir jos siekiai; Kapitalizmas ir tautisz kas klausimas Lenkijoje; Politiszkos partijos Lietuvoje ir ju istorija; Statistiszki bruožai kiek kas turi žemes, žemes naszumas, skolos, gyventojai, pramones ir t. t.....25c.
Kaip sutaisytas žmogaus kunas. Parasze S. M. Iszleido Tevynes M. Dr-te. Yra apraszytos ir paveikslais parodytos visos dalys žmagaus kuno kaip jos sutvertos, kaip ju nervai sujungti, kaip jos turi savo gyvuma, kaip veikia ir tt. teipgi aj raszymas tulu ligu. Knygele yra geros moksliszkos vertes.....30c
Kaip apsireiszkia gyvastis žmogous kune? Naudinga moksliszka knygele parodo rasztu ir paveislais visas dalis žmogaus kuno kokiu budu jos visas turi gyvybe ir savo sveikme.....15c.
Nebepirmas. Paveikslelis isz moksleiviu gyvenimo.....5c.
"Ne Gadai" arba baisus sapnas.....5c.
Paveikslai. Pasaka isz lietuvių gyvenimo.....10c.
Palangos Juze, (ketvirta laida).....25c.
Sugriautas Gyvenimas.....5c.
Szunadvokatis.....15c.
Tekinimo amatas. Kas nori iszsimokinti tekorystes amato tegul nusiperka szia knygele, o joje ras gerus patarimus iszaiszkintus rasztu ir paveikslais.....15c.
Zemiu Dulkes. Apysaka paraszyta M. Radzeviczutes. Yra viena isz geriausiu ir svarbiausiu pasaku.....50c.
Speka ir Medega jau iszejo isz po spaudos. Preke.....$1.50
Graziausia drutais apdaryta.....$2.00

MIETUVOS REDAKCIJOJ DAR YRA GAUNAMOS IR SEKANCZIOS KNYGOS:

Istorija Lietuvos, Skirmuntaite....25c.
Mužikelis.....10c.
Valszes Kristaus pas popiežiu.....5c.
Vienakis.....5c.
Bestiality of Russian Czardom.....5c.
Auszra 1884 metu.....$1.00.
Auszra 1885 metu.....$1.00.
Kalendorius 1893 metu.....15c.
Programas Liet. Social. Partijos....5c.
Žirgas ir Vaikas.....30c.

Knygos sawos spangos.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudinginase knygele ant svieto dasižinojimui isz ko daroši žalbai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.....30c
Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke.....25c
HYGIENA. Daktariszka knyga arba moksles apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszgidyti nuo daugybes ligu. Szita knygele privalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys a paisauguoti nuo tukstancziu wisoksu ligu, pataikys užlaikyti geriausiai sawo sweikatą, paliginti sawo amžiu ir mokes užaugimti sweikais ir twirtais sawo vaikelius. Preke.....35c
Apie turtu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszką ekonomiją. Kokiais keliais isidirbe turtai, kaip jie susikraune ir kaip atsilepia ant draugijos gyvenimo.....35c
Ar vyskupas Valanczius (Valanczauskas) nebevo vilnąu lietuvystes? Parasyta kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Ain. 27 puslapiai.....15c.
Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal prof. Nusbaumą. Sutaise Szernas. Chicago, Ill. 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutvertmai ant musu žemes, kaip jie vystesi pradejus nuo mažu vabaleliu ka daejo iki paukszcziu, žveriu ir paties žmogaus. Su paveikslais.....40c.

Baudžiava Lietuvoje. Parasze žmogus, Iszleido T. M. D. Yra tai baudžiavos istorija kokiu budu ji Lietuvoje įvyko, kaip atsiliepe ant lietuviu, kaip ligal ten tverė kada ir kaip tapo panaikinta.....15c
Dvyniai Vagiu. Parasze kun. Dembskis. Iszleido Susiv. Lietuvių Laisvamanių Amerikoje. Su autoriaus paveikslu ir paveikslelin Loakoono grupos. Knygele patiekta reikalui pakėlimo moteriszkės. Ji nurodo priežastis delei kurių moteriszke tapo žemesne už vyriszki ir paduoda rodykles ant jos pakėlimo.....25c
Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Gelkie, Nalkovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudinguiausia isz visu sulyginti iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir plaluma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni; az kokiu žeme sluogniu susideda, kur ir kiek joje yra angiu, geležies, aukso, druskos ir kitu gorybiu; kiek mariu, ažeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenyse: surus, preskus, saldus, ar kartus, kokiuose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaikstystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki oral: szalczial ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir nakcziu kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 6x9 coliu. 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelials: mapa, gyvuliu ir tt.....$2.00
Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir sveno. Preke...$2.50
Gyvenimo Valdedlai susidedanti isz asztuoniu sekanczių grudų pasakyczių: Atsiveikinimas; — Vagis; — Kas Kaltas; — Gatvės vaikai; — Paparczio Žiedas; — Miszko Sargas; — Signalas; — Keleivis.....15c
Isz kur atsirado musu naminiai gyvuliai ir augsnami augmenys? Pagal Lunkeviczių, sutaise Szernas, Chicago Ill. 1901 m. Puslapiu 73.
Su paveikslelcis.....20c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszė kaip Kolumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausia isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuos metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai žemei. O ant pat galo taip pasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke.....$1.00
Drutuose, gražiuose apdaruose.....$2.35
Istorija Chicagos Lietuviu, ju pasogiu ir kn. Krauczluno prova su laikraszcziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899m. 585 puslapiu didelo formato, aiszkaus druko. Fotegrafijej yra abieju pusiu advokatu, kn. Krauczluno, "Lietuvos" laziestojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos S. Jurgio lietuviszkos bažnyczios.
Popieros apdarais.....$2.00.
Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais.....$2.50.
Kaip gyvena Augmenys? Yra tai moksliszkas apraszymas apie yvairius musu žemes augszczius, ju sodejima, atmainas, gyvu ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslellu., 129 puslapiai.....35c.
Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'opression russe en Lithuanie supieze kun. V. Dembskis.....10c
Kalp geriausiai laikoti numirelį? Pieszinys Dro L. Wehlm. Isz angliszko iszguldo kun. V. Dembskis.....15c
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpecom 320 bažnyczia. Aiszkiaisiai apraszo ta wisa atsitikima.....15c
Lietuwiszkas Lementorius su notemis, katekizmais ir mistranturu.....15c
Moksias apie Žeme ir kitus svistus, ju buwy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kalp sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kalp toli yra in kitas žwaigždes; kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 pusla pius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti.....75c
Drutuose, graziuose apdaruose.....$1.00
Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Paraszo pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra apraszyta lenku politika kaip jie pasielge su Lietuvos kunigaikszcziais: Keistuciu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytoja aiszkiai supras, ar lenku prieisiete yra mums naudinga ar bledinga.....15c
Lietuviu prateviai Mažojoje Azijoje nuo senoves iki jie pateko po vaidžia vorsu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 23 puslapius ir 4 dideles magas, parodancziias vietas, kur renavoje gyveno lietuviu prateviai. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimima.....50c
Lindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Drai Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams...25c
Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka,—su 310 wiesku abrozeliu,—su apraszymu planeta ir paslapczių kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus.....50c
Apdarytas.....65c
Pamokslai Iszminties ir Teisybes iszguldituoti Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patilpę 128 graziu, juokingu ir iszmintingu pasakaleziu Kas nori turetl graziu juokingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusiperka szią kningely. o gardžiai pasijuoks, žmones tures ką paszakoti ir ant kiekwieno užsiakinimo mores duoti iszmintingą atsakymą.....50c
Rankvedis gromatų rasžymui. Pamokinanti knygelė kaip rasżyti gromatas visokiuose reikaluose į visokių luomų žmonis: į gimines, draugus, prekėjus, ponus, kunigus, ureėninkus, ir į patį cara. Teipgi meilingi laiszkai jaunikiczių į merginas ir merginų į jaunikaiczius reikale susipažinimo ir apsivedimo.....40c
Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apysaka, tinkama jaunimui.....25c
Speka ir Medega, principal prigimimo surdymo visatos draugo su moraliszku mokslu ant anų paremtu. Visiems suprastinai parasze prof. Dras L. Buechner, pagal XIX vokiszcz. laiką, su mažais prideciojimais isz senesnių laikų lietuviszkai perguldė Dras J. Šaliupas. Su paveikslu ir biografija rasžalaus. Yra tai mokslas gyvuliszkai gamtos dalykus, kuriuos žmonės vadina Dievo surėdymu.....$1.50
Graziuose, drutuose apdaruose.....$2.00
Svieto pabaiga. Kas nori žinoti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaitinge szią knygelę.....10c
Senu Gadyniu Iszmyke Gygi Sutverimai. Pagai Hutchinsono; sutaise Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu yvairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami gilius szulinius, kasasus ar imdami isz žemes anglis, randa gilial palaidotus žemeje. Tulu sutverimu atrado ozieius, nesugadintus, kutus, užklotus eile keliolikos szimtu storio žemes. Ne atrasti žemeje kunai yra sziandien isztatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio sverio kuno užkango jos eile keliolikos siekaniu storio. Moksliuczial isz to semia brangiausia moksla susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augsztesnes veisles, ir pagal storums ir senuma žemes sluogniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo prensti, kaip senial ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 370 puslapiu stambaus druvo, ant graczos popieros ir apie 150 paveikslu ivairiu senu gadyniu iszrankiuiu sutverimu. Preke.....$1.00
Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo visas 5 dalis swieto. Su 74 paveikslelials: mapu, žmoniu, gywo in ir medžiu. Tinkamiause geografija in pradine moksiaing.....25c
Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszkų moksliszki ir draugijiszkai pontiszki. Antra laida su prisdu. 211 puslapiu.....50c
Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai parasze Rubakin'a. Verte Drugys. Iszleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikmes: kaip jis persikeiczia in gara, kyla in virszu ir teusi tveria debesius, debesiai, padangeses atsese, keicziasi in vandens isžarlius ar sniego, lustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo pakilę. Czia nukrite didelius darbus veikia: sniegas kartais ždengia cielus kalnus ir laidoja savo pusnyse žmonis ir gyvulius, paskui tir, dame nuo saules keiczlasi in vandeni ir užleja laukre, iszrežo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel velkia ta pati darbą kalp ir ant virszaus žemes.....10c
Zmogus Nepliuszkis. Verte isz szvediszko Neris. Graži apysakele: kaip turtingo prekėjo sunus apsivede su varginga mergina ir lalzingiau gyveno už kitus, su turtingoms apsivedusiu. Szita apysakele užima kiekvieną jauna vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes.....10c

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos misiu, miszparu ir daugybe kitu; misiu maldos su abrozeliais: miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki. daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: pasimes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, ražancziai, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, daili, kalta, slidi popiera; stambus aiszkus drukas Miera 3¼x4½ colial. Szitu knygelu apdarai ir prekes yra sekanczios:

No. 1. Mažas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksintais kraszt'als, be apkalimo.....50c

No. 2. Mažas Aukso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais kraszt'als, apkaustytoms briaunoms pasidabruotomis bletelemis, su kabute.....75c.

No. 3. Mažas Aukso Altorius, moreko skuros minkszt'ais apdarais, apwalels kampais, auksinti kraszt'ai, paraszais ir kwietka.....$1.25

No. 4. Mažas Aukso Altorius, francuriszkos gimdintos skureles apdarais apwalels kampais, auksinta kwietka, kryžius ir kraszt'ai.....$1.50

No. 5. Mažas Aukszto Altorius, apdeta balt'ais sloniaus kaselellais, su 3 medalikeliais, aksomo nugara, apkaustyios kriaunos sidabruotomis bletelemis, su kabe. auksinti kraszt'ai.....$1.50

No. 6. Mažas Aukso Altorius, baltos celluloidos apdarai, iszkiliusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti kraszt'ai....$1.50

No. 7. Mažas Aukso Altorius baltos celluloidos apdarai, iszkiliusios kwietkos, su wieno stono iszkiotos sidabru ir perlu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti kraszt'ai.....$2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis

PLUNKSNOS!

Kožnas rašantis reikalauja geros plunksnos. Mes parduodam plunksnas katros savyja užlaiko jnodyla; syki pripilta gali rasyti keliolika laiškų, padirbta 14k. aukso, FOUNTAIN PEN, rašo lengvai ir gražiai, neturint ant kokios popieros; su prisuntinu tik už $1.25c., pinigai sunčiasi per Money Order arba registruotam laiške. Teipgi turime visokio gatunko rašomu Mašinukiu. Mapu ir kitokiu daiktu. Klausent prekiu, įdek už 2c. markia. Adresas mus:
The PAGODA,
3111 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Tiktai 25 centai.

Už tuzina gražiausiu ant svieto gromatoms popieru, su gražioms kvietkoms, pavinczevonems ir kopertais. Tuzinas 25c., 5 tuzinai už $1.00.

Popieros su auksiniais krasztais ir atidaromoms kvietkoms, tinkamos mylintiems po 10c. ir 20c.

Gražus auksuoti atidaromi abrozeliai pavydale altoreliu, su szventuju paveikslais, 1 už 25c., 5 už $1.00.

Adresuokite teip:
A. Žvingilas & Co.
Box 234, Lawrence, Mass.

D-ras A. M. Bacevicze,

Persikele isz Chicagos
in Scranton, Pa. po nr,
421 Penn. ave., Scranton, Pa.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalaus daktariszkos pazelbos, teisi kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susineketi ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

PONE ONA MILLER,

(Po vyrui Jankauskiene)
Pirma Lietuviszka Akuszerka
CHICAGOJE.

Baigusi moksla Europoje ir Amerikoje, turinti daug metu praktikos, atlieka sunkiausius palagus pasekmingiausiai ir be daktaru pagelbos. Godotinos moteris budamos sunkiose prieszpalaginese dienose kreipkites isz anks to kad reikale turetume pagelba po rankai.
MRS. ONA MILLER,
184 W. 18-th St., Chicago, Ill.
arti Apveizdos Dievo bažnyczios.

Linksma bus tavo namuose,

Jeigu nusipirksi viena iš musu HOME MUSIC BOX. Yra tai DYVINAS IR PIGIAUSIAS MUZIKALISKAS INSTUMENTAS, daugdantis daugiau linksmybes, neng ŠIMTO DOL. VERTI VARGONAI. Kiekvienas gali ant jo grajyti, moksio nereikia, iz mažas vaikas mokės ant jo grajyti. Pirkes ji nusidyvysi isgirdes jo balsa. Jis grajyja su virš 100 visokiu meliodiju, ka pamatysi ir drauge gauto dainu surasio. Jis gali buti vartojamas bažnyčioje, iškalose, giesmininku draugystėse ir visur prie dainu ir šokiu. Nuo vieno baliaus galima surinkti visus jo kaštus parsamdžius jį vietoj baliaus muzikos. Jis grajija visus senus Himnus, marašu, valcius, polkas, kadrilius, operu meliodijas ir vėliausias dainas. Gali grajyti nuolatai ta pačia meliodija arba kas kart kaip nauja. Grajioje akrynutėje kaštuoja tik $6! 00. Prisiusk $2.00. o rešta užmokėsi kada jį atvež. Agentai ant ju daro didelius pinigus. Prisiusk 2c, o gausi katalioga. Adresuok:

STANDARD MFG. CO., 29 Beekman St., P. O. Box 1179, New York. Dept. 9.

Biblija

turinti 382 pusl. su 379 abrozais, yra tai vienatinė ant svieto Biblija su lotyniszkom litarom iš jo pa spaudos. Yra akyva kožnam vyrui ar moterei; ši knyga bus verta $5.00, dabar gaunama vien pas agenta Ant. Zemaiti, 3140 S. Morgan st., Chicago, Ill. tik už $1.00. Pinigus siuskite vien registruotam laiške.

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo varda ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senaji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokanczlam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi", tai nelaikykie jį pa save, bet prisiusk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigu isz paczto gauti. Paliakik sau tik mažata balta korcziukia, o didesneja, melyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikia.

4). Sumas nesiekianczias vieno dolierio, gali prisiusti paczlnemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siunczlant markes, reikia jas įdeti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus priimtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virszpaduotu pasargų, o tokiu budu palengvisite iszleistuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

AR REIKALAUJI?

Knygu, Abrozu, Abrozeliu, gražiu su pavinczlavonems gromatoms Popieru, drukuojamu Maszinukiu? Ta viska gali gauti Lietuvos redakcijoj. Czia gali gauti visokias lietuviszkas ir lenkiszkas knygas kokios tik ant svieto yra. Raszyk o gausi Kataliogą.

Ar reikalauji szifkortes? Raszyk o gausi prekes ant visu laivu.

Ar reikalauji siusti pinigus in kraju? Raszyk, o gausi prekes.

Pinigai pasiusti per Lietuvos redakcija greicziausiai suvaikszczioja, niekada ne žusta, o prekes pigesnes kaip kitu.

Lietuvos redakcija teipgi užsiima iszkolektavimu pinigu sudetu bankuose ir už algas. Ta viska atlieka už labai maža preke. Ko tik reikalauji raszyk indedamas už 2c. marke ir gausi atsakyma.

Adresuok.
A. OLSZEWSKI
924 33-rd St. Chicago. Ill.
Sub Sta. 60.

Vienatine Lietuviszka Aptieka Chicagoje!

— Atkreipiame lietuvių atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir už pigesne prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszka roda dykai; už rodos daviną mokesties nereikalauja.

Teipgi szioje aptiekoje 'gali gauti visokių lietuviszku knygų, abrozėlių, gražių su pavinczlavonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į krąjų, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.

Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

[Laboratory 313 Bedford Ave.]
Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

AR SLENKA PLAUKAI? AR NORI KAD ANT PLIKOS GALVOS UŽAUGTŲ.

Kurie nori iszsigydyti ir praszalinti ligas, tegul kreipiasi prie Europeiszko Prof. ir Dr. BRUNDZOS, o su kurio roda tukstancziai ligoniu trumpame laike pasigelbo vien tik pagal jo metoda ir hygeniszka užsilaikyma ir tt. tt.

Klausenti rodos per gromatas adresuokite teip:
J. M. Brundza Co.
New York & Brooklyn, U. S. A.

KLAUSYKIT!

Ar reikia Tamistai Laikrodelio?

Jeigu teip, tai pirk pas Juoza Matuti, o nesigailesi; nes gausi pigiau, kaip kitur. Apart to, Matutis turi didele krautuve žiedu, lenciugeliu, maszinelių gromatoms drukavoti ir visokiu magiszku daiktu. Teipgi visokios intalpos istoriszku knygu, maldaknygiu, monu knygu, puikiu gromatoms popieriu su puikiomis kvietkomis ir pavinczlavonemis, abrozu ir abrozeliu. Kas ka norit isz augszcziau minetu daiktu, tai prisiuskit už 2c. marke, o gausite kataliogą su placziu apraszymu apie viska. Adresas,
Joseph Matutis.
112 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prisiusk 15c.

O gausi 12 gatunku gromatoms popieru.
Adresuok: Geo. Baronas,
1002 S. 2-nd St., Philadelphia, Pa.
(31—10)

Jonas Sakalauskas,

Tuluca, Ill.
Pirmos Kliasos Saliunas.

Užlaiko geriausius gerymus, senlausias arielkas, gera alu ir kvepenczius cigarus. Lietuviai czia gali rasti geriausia užeiga ir prieteliszka priemima kiekviename laike.
(7—11)

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted St.
Suimu paikius Fotografijas; už tuzina tiktai
$2.00

F. P. Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 484.

VYRAI AR ZINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teipogi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriausia nakvyne. Su guodone,
Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

Daugiau kaip
30 metus iszmegintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisoku Rheumatiszku skaudejimu.
už 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Aug. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Jeigu turi skaudejima ir svaigima galvos, skaudejima po krutine, sanariu, nugaros ir kryžiaus, reumatizma, sunkuma ant krutines, nepaprasta szirdies plakima, užyma ausyse ir galvoje, drebejima ir vaikszczlojima kraujo, pamelinavusius poaskius, puczkuczius (spuogus) ant veido ar kuno, geltonas plemas ar ronas ant jeib kokios dalies kuno, puvima gerkles, užkietejima viduriu, bjaurius ir baisius sapnus, sunkuma ant koju, indubusias akis, jeigu trotyji sekla naktyje ar prie nusiszlapinimo, jeigu negali miegotie ar valgyti, jeigu esi nuolatai nuvarges ir pailstantis, baugus, gedingas, nusimines, greitai užpykstantis, jeigu lytiszkos dalis yra silpnos teip jog negali atlikti vyro prideryacziu, jeigu esi užkrestas kokia liga, tai ateik pas mane in mano ofisa, o asz duosiu teisinga ir tikra roda dykai. Su guodone,

DR. B. M. ROSS,
175 So. Clark St., kerte Monroe, Chicago, Ill. Ofisas atidarytas kasdien nuo 9 iki 4. Panedelio, seredos, petnyczios ir subatos vakarais nuo 7 iki 8:30, nedelioms nuo 10 iki 1.

PLAUKAI

jeigu slenka, raszyk pas mus, mes gvarantuojame jog musu naujai iszrastos gyduoles, panaikins pleiskanas (bluzganas), sulaikys slinkima, sutvirtins ju szaknis ir vieton tarpusavio ataugins naujus, dailius, tankius, minkszlus ir gluodnius plaukus. Apsaugos nuo praplikimo ir prazilimo. Atsiusk $1.00 o gausi lonka musu garsingos gyduoles ant iszmeginimo.
ANIMATOR. 336 Auburn Av. Chicago, Ill.

VISKAS UZ VIENA DOLERY.

KARPOS labai biaurial iszrodo ant ranku ir pagalna ju dailuma. Atsiusk 25c o gausi gyduole su kuria jas visiszkai nugydysi trumpam laike ir nelikis jokio zenkio.

25c uz baksuba medegos kuri iszima kocziezlauisiai niksokias piemas isz drapsiu. Iszsenka ant visu metu.

STEBUKLINGAS PAVEIKSLAS; moteris persimaino in ugra ir vel atsimaino. Tikras rebukas. Pats ir drauga nusistebesit pamate ir nesuprasit kaip tas pasidaro. Kur kas pasisuka su szitu pavcikiu tai kruoss apstoja ir viens per kita lipa noredami pamatyti. 25c.

GERIAUSI SZTUKA ant svieto yra pranyksti baliuke. Atidaral skoczlluliuke, parodai viskam jog yra baliuke, uzdarai, atidarai, o baliuke nera. Gali atrasti kita ir tarp ju ar ir tris nori. Gali duoti in rankas ir persiureziu nis nenuseks. Preke su pamokinimu 25c John's Supply House, 3215 S. Morgan St., Chicago, Ill.

DR. A. G. FREEDOM,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)
Pasekmingai iszgydo nerviszkas ir moteriu ligas in trumpa laika. Jo prekes labai pigios,
OFISAS: 411 S. Sharp St., BALTIMORE, MD
APTIEKA: ant kampo Exeter ir Fayette Sts.

Girdedamas diena nuo dienos jog yra daug lietuviu, kurie jieszkodami tikros daktariszkos pagelbos, tankiai papuola in rankas tokiu daktaru, kurie visai neiszmano apie gydyma vyriszku ligu, ir tokiu budu neapturi jokios naudos. Asz budamas specijalistu vyriszku ligu, pazyržiau pranesz